

LÄS OM: älskade fiskargubbe/ön kläppen/östhammars societetshus/
swimrun i nynäshamn/navigera rätt/exotiska träd/malörens fyr

magasin **SKÄRGÅRD.**

sinne/smak/sevärdheter

Varsågod!
Magasinet är gratis.

»Passion« kan man känna för en gammal fiskaregubbe eller »den gamle sjöbjörnen« som motivet till den kitchiga konsten kallas. Samlaren Fredrik Björkman har öppnat ett eget litet museum i sin bod hemma.

#1-2021

BLI SKÄRGÅRDSVÄN

Vi tar hand om skärgårdsnaturen och ser till att det finns gästhamnar, krogar och vandrarhem för dig att besöka. Stöd oss i vårt arbete för en frisk och tillgänglig skärgård. Välkommen ut till Skärgårdsstiftelsens 40 naturreservat.

SKÄRGÅRDSVÄN

Använd QR-koden för att enkelt bli Skärgårdsvän på Skärgårdsstiftelsens hemsida.

SERVICEMÄRKET

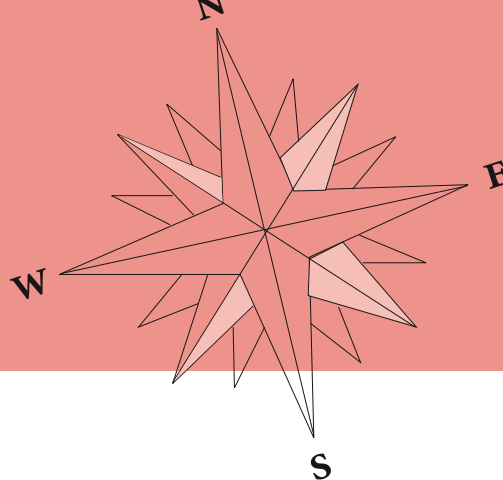
Använd QR-koden för att enkelt skaffa Servicemärket på Skärgårdsstiftelsens hemsida.

GE EN GÅVA

En gåva till Skärgårdsstiftelsen swishar du enkelt till
Swishnummer: 123 661 75 00

Passion – Lust – Glädje

Det är mina tre favoritor om jag får välja, att skicka in till Kristian Luuks nya tv-program Veckans ord. Då skulle nog teamet som gör research hitta många intressanta infallsvinklar. »Passion« kan man känna för en gammal fiskaregubbe eller »den gamle sjöbjörnen« som motivet till den kitchiga konsten kallas. Samlaren Fredrik Björkman har öppnat ett eget litet museum i sin bod hemma. Stark lidelse kan också utlösas av faran att ett försummat gammalt societetshus riskerar rivas. Som då östhammarsbor gick man hur huse för att med lust och glädje rädda byggnaden. Detsamma har Roslagens Naturskyddsförening erfårit. Passion, lust och glädje när den började renovera en förfallen stuga i Söderarms skärgård. Hit kan föreningens tusentals medlemmar komma och leva enkelt skärgårdsliv på gammalt vis.

Passionerade eldsjälur finns det gott om i detta nummer. Paret Ridderlöf har skapat ett eget trädparadis (arboretum) på ön Svartlöga. Med exotiska träd, buskar och växter från olika världsdelar runt jorden. Apropå träd, i Misse Ljungströms lustfyllda serie presenteras denna gång – asken som är trädet

som slår ut sist om våren. Passion, leklust och glädje är också ord starkt förknippade med leklidaren och föreläsaren Johan »Plexus« Oldenmark. Läs mer om honom. Och porträttet på forne jägaren och konservatorn Staffan Strand som hittat sin passion i livet – att skulptera vilda djur i framförallt brons.

Vi slår även ett slag för en politiskt driven och passionerad kvinna – Anna Lindhagen. Hon var pionjär när det gällde feministiska frågor som kvinnlig rösträtt och hon såg till att det anlades koloniträdgårdar runt Stockholm. Hon är väl värd att uppmärksammas, särskilt i år då vi firar hundra år som kvinnor fått rösta. Hennes egen lustgård var på Stora och Lilla Sandböte utanför Ornö. Det här och mer därtill kan du läsa om i årets vårnummer som vi vill ska ge er passion, lust och glädje, när vi är på väg mot ljusare tider i dubbel bemärkelse.

Förresten, min egen passion som lever av lust och glädje har ni kanske redan räknat ut. Det är MagasinSkärgård.

/ REDAKTÖREN

» ... vi vill ska ge er passion, lust och glädje, när vi är på väg mot ljusare tider i dubbel bemärkelse.«

HYR UT DIN STUGA MED OSS

Tryggt – Enkelt – Betalning i förskott
– Skattefritt upp till 50 000:-

stuga@stugsommar.se
www.stugsommar.se
020-625 625

Stugsommar.se
HYR I HELA SVERIGE

Forsmarks Wårdshus

Fira födelsedag, bröllop eller annan högtid hos oss.
Boende i herrgårdens flyglar med vigsel i brukets egen kyrka eller i den vackra engelska parken.

www.forsmarkswardshus.se Tel 0173-501 00

Hallå där!

Vet du om att man kan prenumerera på Magasin Skärgård? Och få det hemskickat. Sen behöver du aldrig oroa dig för att missa något ex.

Magasinet är fortfarande gratis, du betalar bara portot (fyra frimärken) plus fakturaavgift 25 kr. Eller vill du ge bort en prenumeration i present med ett presentkort?

Boka på info@magasinskargard.se.

Vi behöver namn och adress till den/de som ska få magasinet och dig som betalar. Ange också om det gäller ett år (tre nummer) på prov eller tills vidare.

magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/sevärdheter

Redaktionen

ANSVARIG UTGIVARE / REDAKTÖR
Josefin Ekberg, Gräddö

FOTOGRAF
Roine Karlsson, Gräddö

FORMGIVARE
Eva Englund, Vaxholm

SÄLJARE
Gabriella Fischer, Norrtälje

FRILANSREPORTER
Misse Ljungström,
Saltsjöbaden/Svartsö

ILLUSTRÄTÖR
Lars Holm, Björkö-Arholma

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR Josefin Ekberg
JE Mediaproduktion
Gräddö varvsväg 12, 760 15 Gräddö
0709-701 901
josefin@magasinskargard.se
www.magasinskargard.se
ANNONSSÄLJARE Josefin Ekberg 0709-701 901,
Gabriella Fischer 070-296 14 99
OMSLAGSFOTO Roine Karlsson
FRILANSREPORTRÄR Christer Bergström / Misse Ljungström
Hélène Lundgren / Roine Karlsson / Monique Stalås Hörnsten
KRÖNIKÖR Titti Nyblom Gnosspeilis
FORMGIVARE Eva Englund ILLUSTRÄTÖR Lars Holm
TRYCKERI Printall, Estland
DISTRIBUTION 75 000 ex/år (vår/sommar, vinter)
MagasinSkärgård är en fristående produkt.
För ej beställt material ansvaras ej.

Gilla oss på Facebook!

»Sjöbjörnen« på allas väggar

Var han en fiskare från Bohuslän eller en sjöräddare från Holland? Kanske en rospigg, vem vet. »Fiskargubben« finns i många hem och allt fler samlar på honom. Fredrik Björkman har till och med ett eget museum med fiskargubbar.

TEXT: Josefin Ekberg

En väderbiten man med skepparkrans, pipa, sydväst och oljerock.

Han ser ut att ha varit med om mycket dramatik på havets vågor. En riktig karlaktig karl som utstrålar trygghet. Men vem var han? Ingen vet riktigt säkert, för det har målats så många kopior. På västkusten vill man gärna tro att det var sjömannen Karl August Rydberg från Göteborg. Norrmännen älskar också »fiskargubben« och ser honom som en norsk fiskare. På Skagenmuséet i Danmark hänger konst med danska fiskare som drar upp nät, dyrbara verk och motsatsen till kitschig hötorgskonst, vilket vår »fiskargubbe« kallas. Tavlor som har reproducerats i mängder och sålts för en spottstyver på marknader och loppisar.

Den mest spridda teorin om vem mannen föreställer, är den holländska sjöräddaren Theodorus »Dorus« Rijkers (1847–1928) som avbildades omkring 1920 av den tyske marinmålaren Harry Haerendel. Målningen är döpt till »Der alte Seebär« vilket betyder »den gamle sjöbjörnen«. Och tittar man på fotografier av Dorus så finns en slående likhet. Sjøräddaren hyllades stort i sitt land för sina hjältedåd, där han lär ha räddat hela 487 människoliv vid 38 olika tillbud. Av landets kung fick han emotta en tjugig guldmedalj. När havets hjälte hade gått bort kom tusentals till hans begravning med parad under stort pompa och ståt.

Det vore väl trevligt om det är en storartad sjöräddare som originalbilden föreställer. Särskilt kul då »fiskargubben« (som kanske inte var en fiskare) har fått en renässans på senare tid.

Fiskargubbemuseum

Det har blivit mer trendigt att äga en eller flera fiskargubbar idag och man lägger upp bilder av sina klenoder på Instagram. Flera samlar till och med. En av dem är Arbetarbladets kulturredaktör Fredrik Björkman, som har startat ett eget litet museum i sitt uthus hemma i

Danska fiskargubbar.

Fredrik Björkman i sitt museum.

FOTO: FREDRIK BJÖRKMAN

»Det är roligt med de som sticker ut. Som är gjorda med stor entusiasm.«

Söderala utanför Söderhamn norr om Gävle. Sveriges Fiskargubbemuseum. I hans samling finns idag bortåt 100 verk. Tavlor, skulpturer, inredning och annat med olika varianter av fiskargubben. Skräckinjagande, roliga och traditionella. Både hemmagjorda och professionellt skapade. Mycket har han hittat på loppisar genom åren.

Hur började ditt samlande?

– Det var 2008 när jag skrev en artikel om kitschen som finns i våra svenska

hem. Med fiskargubben, gråtande barnet och zigenarkvinnan. Nu är det trendigt men då var det bara skräp. 20–40 kronor kostade tavlorna på loppisar när jag började samla. Nu seglar det iväg mot 500 kronor. Men ska det vara dyrt är det inget kul längre. Jag har en gräns på 200 kronor plus frakt, säger han.

Varför fastnade du för tavlor och prylar med fiskargubben?

– Jag tycker om dem. Min farfar dog när jag var fem och han var en fräsig

hård fiskare. Han hade en trälare. Jag fick hänga med honom ut någon gång i liten öppen båt, det var efter hans yrkesliv. Mamma gjorde stora ögon över att jag inte hade flytväst på, minns Fredrik.

Har du någon favorit i din samling?

– Det är roligt med de som sticker ut. Som är gjorda med stor entusiasm. Till exempel har jag en trärelief som är väldigt välgjord MEN näsborrarna sitter fram till på näsan som ett gristryne, beskriver han.

Stor uppmärksamhet

Många hittar till Fredriks fiskargubbe-museum via dess facebook-sida. En del hör av sig och donerar något till samlingen. Andra vill boka tid för att komma och titta. Han öppnar upp endast för förbokade besök och tar ingen entréavgift. En dag om året håller museuret öppet hus, alltid den 6 juni, då firas Fiskargubbens Dag. I år för tredje året i rad. Det senaste året har medierna, både press, radio och tv uppmärksammat det lilla fiskargubbe-museet som med all sannolikhet är världens minsta och det enda i sitt slag.

Uthuset där Fredrik har sin samling rymmer inte mer än han har just nu, så när det kommer in nya objekt måste han gallra. Det är knöfullt, till och med i taket hänger en tavla. Men han har inga planer på att bygga ut boden och gillar att det är litet och samtidigt världsunikt. Vad har då museiintendenten för tankar kring vem den ursprungliga »fiskargubben« föreställer?

– Jag lutar åt att det är holländaren, men det är också spännande att inte veta, tycker han.

Vi säger väl som brukligt i sådana här sammanhang »att det ligger i betraktarens ögon«. Och i så fall kan han lika gärna vara en tvättakta rospigg med sitt karaktäristiska vita skägg runt hakan och pipa i mungipan. 🐍

På Skagenmuséet hänger »finkonst« med fiskargubbar och annat.

FOTO: ROINE KARLSSON

Ett av konstverken på Skagenmuséet.

FOTO: ROINE KARLSSON

»På Skagenmuséet i Danmark hänger konst med danska fiskare som drar upp nät, dyrbara verk och motsatsen till kitschig hötorgskonst, vilket vår »fiskargubbe« kallas.«

ÖPPET ÅRET RUNT • SPA & BASTU • GOD MAT • BOULE & BILJARD • FÖRMÅNLIGA SKÄRGÅRDSPAKET

WAXHOLMS HOTELL

Hamngatan 2, Vaxholm | 08-541 301 50 | www.waxholmshotell.se | info@waxholmshotell.se

Tillsammans bygger vi ett Roslagen där människor och företag kan växa

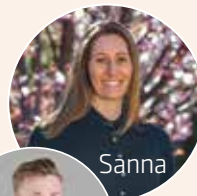
Vi delar med oss

Att vi är just en sparbank betyder att vi delar med oss av vår vinst för att utveckla vår bygd istället för att dela ut pengar till aktieägare.

Vi har givit över 130 mkr till lokala projekt och föreningar via bland annat våra Stiftelser

- till lokala skördemarknader
- till eldsjälar och föreningar runt om i Roslagen
- till lokala artister som underhåller på äldreboenden
- till hjärtstartare i föreningslokaler
- till Sjöräddningsbåten Mathilda, stationerad i Räfsnäs

Sanna

Jens

Roslagens Sparbank

Låna hos oss

Då är du med och bygger ett Roslagen där människor och företag utvecklas.

0176 - 770 00

roslagenssparbank.se

Ejdersträck är ett efterlängtat vårtecken.

Våraning i luften

Alla älskar vårtecken. Ögonblicket när vinterns snö töar bort och sinnena fylls av nya men kärt välbekanta intryck. Doft av tjära, läten från hemvändande ejdrar och synen av knoppande små blommor. Titti Nyblom Gnosspelius målar upp en bild av våren i dubbel bemärkelse i sin krönika. **TEXT O. ILLUSTRATIONER:** Titti Gnosspelius

När våren inte kan bestämma sig för att göra entré eller kanske tänker dröja ännu ett tag, känns det bra med ett vårtecken man tror på och som kommer igen vart år: När småskranken dyker upp inomskärs, kajkar omkring i hemnaviken och stoltserar med sitt persikorosa bröst, ja då är det vår på gång. Om än det glittrar av frostkristaller i strandgräset, om än det ligger snöplättar kvar i skogskanten och kanske en tunn nätting brett ut sig i vikens skuggiga partier, så känns det som om vintern till sist har fällt sin sista flinga. Våren är på gång! Långt ute vid Rödkobbs skären lockar alfågarna med sitt magiska rop, fyllt av vemod, längtan och åtrå.

Himlen är andlöst blå som målad av Prins Eugen i lätta Antwerpen-blå nyanser, tonat mot ljusrosa med en aning Neapelgult i vid horisonten. De yttersta kobbarna ligger ännu som siluetter, men solen väcker granitskuggorna i skrevorna till liv. Gammal strandråg och nygrönt gömmer ejderbon som alltefter fylls på med finaste dun.

Ännu inga ruvande ådor, spräckliga ägg eller dunbollsungar, det är ännu lite för vårvinterkallt för det. Men ute till havs samlas gudingarna för det stora frieriet. Efter ett högljutt kurtiserande inomskärs drar de sedan alla långt ut till havs igen för ett sommarlångt trevligt ungarliv.

Ådorna blir kvar i innerskärgården till hösten, ängsligt ”gåck- gåckande”, strängt

övervakande småbarnskullar och de unga ådor som skolas till att bli sommarens barnflickor.

Myrorerna har piggnat på sig och har förfärligt bråttom kors och tvärs över stigen. Det gäller att sätta ner foten rätt så att inte de blir söndertrampade mitt i brådskan. Luddiga blåsippknoppar smyger försynt upp bland fjolårslöven, men försynt är inte skogens fåglakör. Det är ett högljutt kvillrande och kvintilerande bland träden. Vårens första fjärl virrar förbi – härligt, den är ljust gul, inte dystermörk. Ja, då blir det en ljus och glad sommar säger gammalt folkskrock.

I skogsbrynet dit vårsolen inte riktigt fått fart på töandet hoppar ett blåmespar nyförelskat omkring bland silverstappar och snökuddar. Gott om småkryp att fylla magarna med finns det, framtida boplatser är inte svårt att finna bland grenarna och äntligen är det slut på isvindar och snöglopp.

Det doftar av nyutslaget mer och mer för var dag, och från slipen tvärs över viken luktar det fernissa och tjära. Snart är de i sjön, några av våra sommarbåtar: segelbåten ”Primula” och den gamla svarttjärade ekan ”Ålandsbåten”. Övriga under vintertid användbara flytetyg har bara dragits upp en bit på land och inte vintertäckts eller så.

I strandtallarna på väg till slipen hänger ännu kvar några gamla skrakholkar. För länge sedan satte min far upp

dem för att med ett eller flera skrakägg dryga ut mathållningen under oår. Sockerkakorna, omeletterna eller pannkakorna smakade faktiskt rätt gott, men de var skära! Det gick väl an men ägg, hård- eller löskokta, blev inte någon favorit på frukostbordet. Den lysande ljusröda gulan såg inte så aptitlig ut.

Innan våren växlar till försommar, innan vattnet blir för varmt, nappar strömmingen som bäst. Rostad strömming över enriseld... finns det något godare?

På fastlandssidan av ön bor några yrkesfiskare. Går hemma-pimplandet snett och fiskhinken förblir snöpligt tom kan man ta en promenad tvärs över ön och handla hinken full med nyupptagen strömming. Då blir det: inlagd strömming, ugnströmming, kaviarströmming eller gravad strömming ett bra tag framöver på matbordet.

En skymningspromenad ut till »yttersta udden«, nattmörkret lurar bland träden och kommer tyst smygande alltnärmre stranden. Mysingen är koboltblå med grått i vågdalarna, öarna ser ut som siluettklipp, mässkrän, ådornas »gåck-gåck« och fågelsången har tystnat, det är andlöst stilla. Bara ett stilla »knister« av den tunna, tunna nattisen som skaver mot vasskanten. Solen har gått ner, det mörknar alltmer. God natt skärgård... mera vår i morgon tack!

/ KRISTINA »TITTI« GNOSSPELIUS

KRISTINA »TITTI« GNOSSPELIUS
Bildkonstnär, konsthantverkare, designer. Uppvuxen i Stockholm och skärgården där utanför. Bosatt och verksam i Trosa sedan 1960-talet. Konstnärlig ledare i AB Lilla Paradiset.

»Efter ett högljutt kurtiserande inomskärs drar de sedan alla långt ut till havs igen för ett sommarlångt trevligt ungarliv.«

W

FOTO: WIKIPEDIA

Sjökortsbricka över Norrtälje, från Grisslehamn/Väddö i norr till Furusund i söder. I formpressat trä, tillverkad i Sverige. Handduk, Fyrar i Roslagen, vävd i Sverige. Båda Sundboden Design. Finns att köpa hos Sundboden, Öregrund. Butik & Webshop. 0173-133 64, www.sundboden.se

Åland firar 100 år

Den 9 juni 2022 är det exakt ett sekel sedan Åland fick sitt självstyre. Hundraårsjubileumet Åland 100 firas under ett helt år med start den 9 juni i sommar. Med en massa olika aktiviteter på Åland. Bland annat ska ett nytt besökscenter

i Bomarsund invigas. Ett jubileumsfrimärke och nya flaggor har designats. Dessutom det här året, den 22–25 juli kommer alla vackra segelfartyg som deltar i den internationella regattan Talls Ships Races till Mariehamn. Vilket firas extra stort i år. Facebooksidan Åland 100 kommer att fortlöpande lägga upp information om jubileumsåret.

WWW.CSWEDEN.SE

Välkommen till

Fjärdlångs vandrarhem

enkelt boende i en underbar miljö!

0735-955 303 08-501 560 92

www.fjardlang.com

Vi kör i vått och torrt!

- Lastbåt med kran för frakt av gods
- Leverans av grus och jord i storsäck
- Utläggning av bojar och flytbryggor
- Bärning och bogsering
- Hämtning av bygg- och grovsopor
- Mark- och schaktarbete

SKÄRGÅRDS

TJÄNSTER

YXLAN AB

070-5379019 www.skargardstjanst.eu

SPECIALITET:

Båtupptagning – segelbåtar med masten på – för bottenvätt, inspektion eller reparation. "Drive in" eller beställ tid.

SERVICE:

Motorer, propellrar och försäkringskador.

Beställning av upptagning och information om båtplatser
Tel: 08-540 631 55 • Fax: 08-540 273 50
www.svinningemarina.se

Trosa »Världens ände«

Trosa är känt som stad sedan 1300-talet och är därmed en av Sveriges äldsta städer. Eftersom landskapet runt ån är flackt, har landhöjningen resulterat i att havet dragit sig tillbaka och landarealen ökat. Staden låg från början cirka en halv mil inåt landet fram till slutet på 1500-talet. Redan i början av 1400-talet var Trosa en betydande handelsplats och stadsprivilegium erhöles år 1610 på den plats Trosa ligger idag.

Ateljé Lilla Paradiset
KONST & HANTVERK

Årets nyheter:
Fantasifulla hattar
Trädgårdsfigurer

Bästsäljare:
Fyrunderlägg
Modellskepp
Bordsfyrar
m. m.

Öppet i påsk:
Dagl. kl 12 - 16
Långfredag, Påskafton,
Påskdagen, Annandag påsk

Ateljé Lilla Paradiset
Östra Långgatan 21
61930 Trosa
Tel. 0156-13753

www.lillaparadiset.com

Ett anrikt bageri

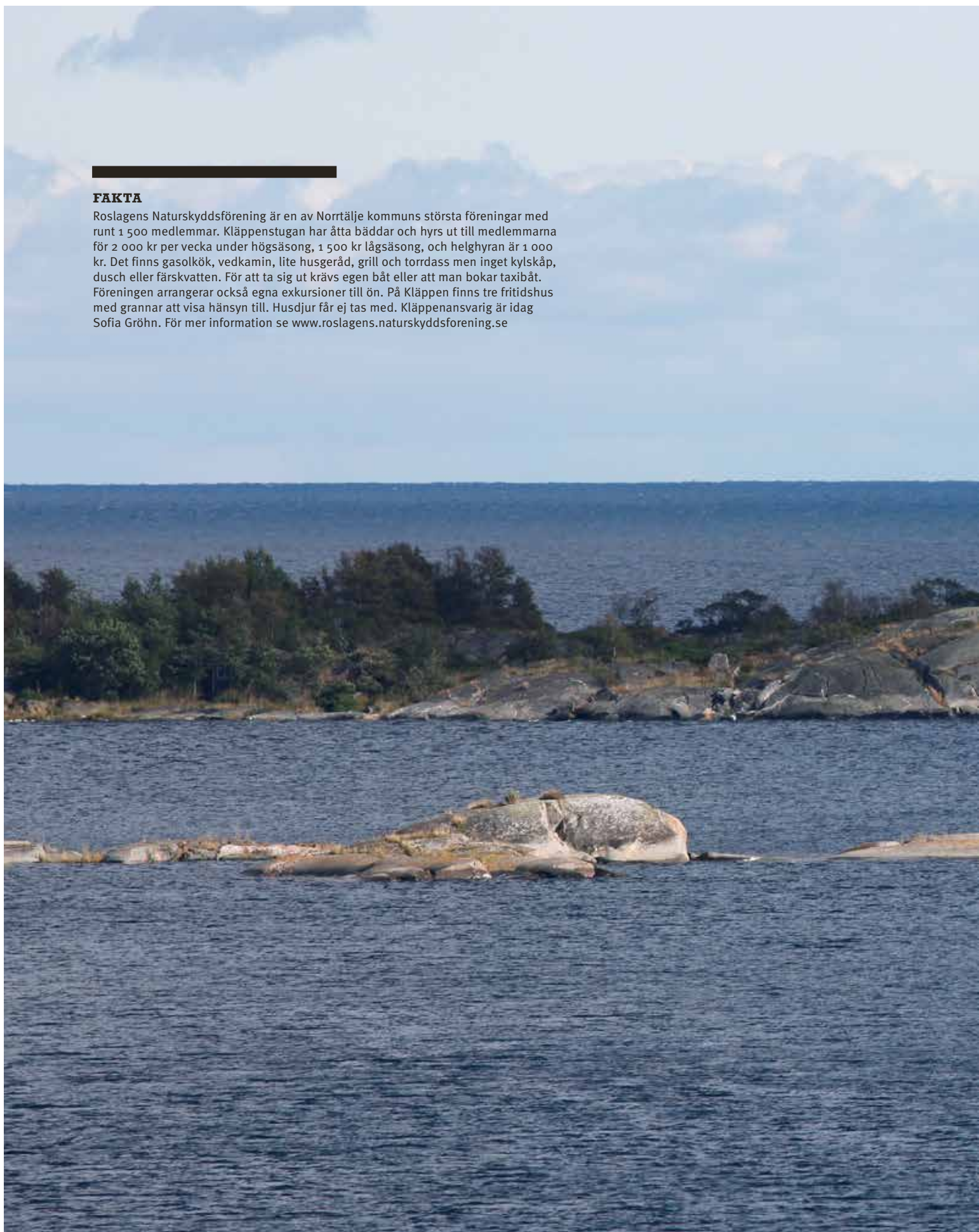

Välkommen att
fika i den gamla
fina konditormiljön
med anor från
1800-talet.

Västra Långg. 27, Trosa
Mån-fre 07.30-18
lör-sön 9.30-16
0156-123 94

FAKTA

Roslagens Naturskyddsförening är en av Norrtälje kommuns största föreningar med runt 1 500 medlemmar. Kläppenstugan har åtta bäddar och hyrs ut till medlemmarna för 2 000 kr per vecka under högsäsong, 1 500 kr lågsäsong, och helhyran är 1 000 kr. Det finns gasolkök, vedkamin, lite husgeråd, grill och torrdass men inget kylskåp, dusch eller färskvatten. För att ta sig ut krävs egen båt eller att man bokar taxibåt. Föreningen arrangerar också egna exkursioner till ön. På Kläppen finns tre fritidshus med grannar att visa hänsyn till. Husdjur får ej tas med. Kläppenansvarig är idag Sofia Gröhn. För mer information se www.roslagens.naturskyddsforening.se

Få energi på elfria Kläppen

Det har stormats i det förflutna kring ön Kläppen i Söderarms skärgård. Det finns stoff att fylla en hel roman. Samt en enkel stuga utan el och vatten som Naturskyddsföreningens medlemmarna kan hyra.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Roslagens naturskyddsförenings medlemmar
panelar om södra fasaden. 1989.

Det hela började med en annons i Norrtelje Tidning i slutet av 1980-talet.

Kommunen efterlyste någon hyresgäst till en förfallen och övergiven gammal militärbarack på ön Kläppen i ytterskärgården. Roine Karlsson som då arbetade som fotograf på Norrtelje Tidning och satt i Roslagens Naturskyddsförenings styrelse tipsade föreningen.

– På den tiden fanns ingenting att hyra i skärgården. Varken stugor, pensionat eller vandrarhem. Och inga krogar heller. Idag har vi både Arholma, Lidö, Fejan och Söderarm, berättar Roine.

Han vann gehör och en intresseanmälan skickades in. Även många privatpersoner svarade på annonsen. Det blev Roslagens Naturskyddsförening (med många medlemmar) som fick hyresavtalet. På så sätt öppnades möjligheten för tusentals naturvänner att uppleva ytterskärgårdens speciella växtmiljö och fågelliv. Ett unikt tillfälle som många tog. Att hyra Kläppenstugan blev snabbt populärt. Och är så än idag. Det brukar bli fullbokat och en del får stå på väntelista berättar Sofia Gröhn, Kläppenansvarig idag.

– I år är det extra högt tryck och sommaren är redan fullbokat men även veckor under våren, säger hon.

Omfattande renoveringar

Men för att göra huset beboeligt och radda det från förfall, krävdes först en omfattande renovering. Det tog några år.

– Stugan var i fruktansvärt dåligt skick. Det regnade in och väggarna var byggda av sockerlädor, berättar Roine.

Det första som kom på plats var ett utdass som någon skänkte. Med mycket vilja, lust, glädje och gemensamma krafter lyckades man med ihopskramlade medel, loppissaker, återvunnet byggmaterial, ideellt arbete och stöd av ALU (en arbetsmarknadsåtgärd under krisåren på 90-talet) att rädda kåken. En särskild »Kläppengrupp« bildades där Roine var ansvarig.

– Varje vecka bodde och arbetade ALU-

Ove Jansson vid det nya dasset. En gåva från en medlem i föreningen aug 1988.

Utflykt när Kläppenstugan firade 30 år. Dåvarande ordförande Per Bengtsson guidar på ön.

»På så sätt öppnades möjligheten för tusentals naturvänner att uppleva ytterskärgårdens speciella växtmiljö och fågelliv.«

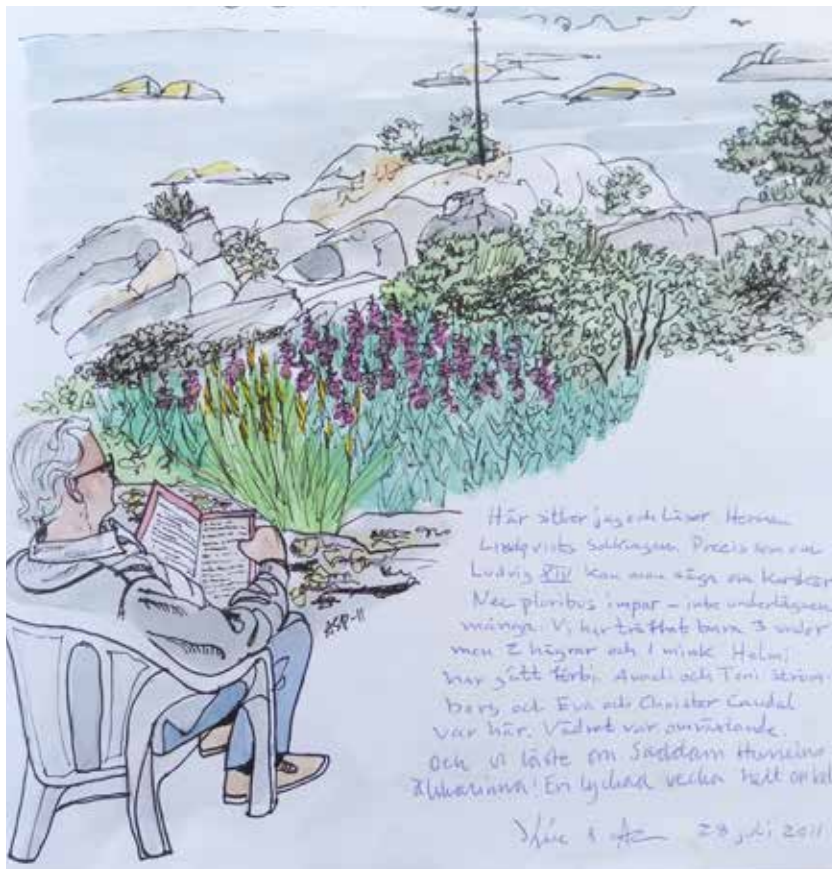
jobbarna på ön. Jag skjutsade ut dem tidigt måndag morgon innan jag lämnade barn till dagis och åkte till mitt eget jobb, sedan hämtade dem på onsdagarna efter jobbet. Det fanns inga mobiltelefoner då, så jag hade en deal med personalen på Söderarm. Fyrplatsen var bemannad med flera man dygnet runt då och det är cirka tre kilometer mellan öarna. Om olyckan

var framme skulle byggjobbarna hänga ut ett vitt lakan som signal. Då kunde de få hjälp. Tack och lov behövdes det aldrig, berättar Roine.

Följetong i media

Så långt var allt frid och fröjd för föreningen och Kläppenstugan. Vad har det då stormats kring och skrivits spaltki-

Utdrag ur en av flera gästböcker.

lometrar i pressen om? Det är omöjligt att sammanfatta kort. Det mesta handlar om en granne på Kläppen som också hyr en stuga av kommunen på ofri grund och turerna innehåller skandaler med svartbygge bland annat.

Av alla misstankar och anklagelser blev i alla fall ärendet om svartbygge löst. Fotograf Roine Karlssons bildbevis sa allt. Där syns klart och tydligt hur ett nytt hus helt sonika byggs utanpå det ursprungliga huset. Det gick inte att bestrida. Föreningen anmälde grannens svartbygge, vilket blev en bra grogrund till dålig grannsämja kan man säga.

Följetongen i pressen fortsatte med fler tråkigheter. Nästa kalldusch var när hyreskontraktet på Kläppenstugan hävdades och ett nytt lås sattes på dörren. Dåvarande politiska majoriteten i kommunen hade fått upp ögonen på huset i skärgården, och ville låta kommunanställda få nyttja stugan istället. Ramaskri utbröt så klart. Här hade ju Roslagens Naturskyddsförening hyrt i flera decennier och satsat hundratusentals arbetstimmar på upprustning, och en massa nöjda hyresgäster brukade bo i stugan. Varav flera återkom varje sommar. Många personer fick här möjligheten att leva ett enkelt skärgårdsliv nära naturen.

Det här var långt innan det blev trendigt, som nu med alla populära tälthottell, så kallad »glamping«. Fallet slutade dock lyckligt, föreningen fick tillbaka sin kåk med ett nytt hyresavtal.

Enkel standard

Ett flertal gästböcker med vackra teckningar och fina ord vittnar om att Kläppenstugans besökare är betagna av utsikten i alla väderstreck och den speciella naturen. Man skriver om alla roliga överraskningar från små möss och närgångna minkar till rara växter och havsörnar i skyn.

»En härlig vecka med varannan dags väder. Tranor skrämde tärnor och roskarlar pep. Kerstin växtfärgade och

»Visst kan man tycka att det är skönt att vara utan el ett tag, då nästan allt i vårt moderna samhälle kräver ström.«

band indiansandaler och vi läste Albert Engström ... « står det bland annat i en av gästböckerna.

Alla är medvetna om husets enkla standard och hyran är låg. Ingen klagar på att det varken finns el eller rinnande vatten. Hygien får man sköta i havet och handdiska gör man med havsvatten. Dricksvatten tar besökare med sig från fastlandet.

Visst kan man tycka att det är skönt att vara utan el ett tag, då nästan allt i vårt moderna samhälle kräver ström.

KURIOSA: Varje år sedan 1987 delas Roslagens naturvårdspris ut till någon värdig framträdad kandidat som gjort en värdefull insats för naturen. Vinsten är en veckas vistelse på Kläppen samt ett diplom av konstnären Bertil Kumlien. Priset är ett samarbete mellan Norrtelje Tidning och Roslagens Naturskyddsförening.

Tv-tittande, datorsurfande, paddan och mobiltelefonen. Med surrande bakgrundsljud som ständigt maler i skallen från apparater som kylskåp och andra elektriska manicker. Det var för övrigt för egen del behållningen med stormen Alfridas elavbrott. Att det blev tyst. Så behagligt det var. En bristvara i dessa dagar. Fast på Kläppen kan man »höra« tystnaden och känna fridfullhet (trots all drama i det förflutna). En rogivande plats – ursäkta vitsen – att »ladda batterierna« på. 🐦

Välkommen till Rådmansö

Till halvön Rådmansö som ligger öster om Norrtälje går E18 hela vägen till Kapellskärs hamn, där färjor dagligen kör rutten till Åland, Finland och Estland. Till Rådmansö hör en stor del skärgård med kända fyrplatser som Söderarm, Tjärven och Svenska Högarna. Före 1951 var Rådmansö landets största skärgårdskommun. Taxibåtar går från fiskebyn Refsnäs samt Östernäs på södra sidan. Sommartid trafikeras ibland Gräddö brygga. Bland annat den anrika ångbåten Blidösund. Runtom i skärgården finns ryssugnar, hållristningar och labyrinter. I Riddersholm står en vacker väderkvarn. Likaså på ön Lidö, ett stenkast från Rådmansö. Den ovanliga Mnemosynefjärilen kan skådas. I Kapellskär står ett minneskors över färjekatastrofen med Estonia. På platsen finns även en hållristning från 1752, då kung Adolf Fredrik och hans manskap väntade på bättre sjöväder. Här växer också »ryssgräset«, en kvarleva från rysshärjningarna.

Trevis
Måleri AB

070-403 31 03
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

**Fritidsbyn
Kapellskäret**

Vandrarhus STF
Camping SCR
Gästhamn

www.fritidsbyn.se
Tel 0708-800 838

GRÄDDÖ
ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636
www.graddoel.se

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
*Vi hör dig lugnt
och säkert*

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

SÖDERARM
HÖTEN I HAVSBANDET

0176-432 12
www.soderarm.com

ZUMBA!
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

move
CATARINA HAGSTRAND

www.movecatarina.se

Ditt fullservicevarv i Roslagen

Din båt - vårt intresse!

0730-29 39 49
skargardsvarvet.se

**HONDA
MARINE**

**GRÄDDÖ BYGG
& SNICKERI AB**

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders
070-723 41 20 070-723 41 21

www.graddobygg.se

DIN BYGGHANDEL!

**BOLIST
RÅDMANSÖ**

0176-40265 - info@bolistradmanso.se
www.bolistradmanso.se
RäfsnäsSågAB

Välkommen **GRÄDDÖ SALONGEN AB**

Ingela Wickman
Boka tid (i mån av tid drop in)
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com
Mitt emot ICA i Gräddö

0176-404 90
www.lidovardshus.se

kajak & uteliv

0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

ICA **Gräddö** **Q STAR**
Skärgårdshandel
Väl sorterad ICA-butik
Tel: 0176-400 12

ATG, Svenska Spel och DVD-uthyrning
Ombud för Posten och Systembolaget

Bli medlem i Rådmansö
Bygdegårdsförening

www.radmansobygdegard.se

**SPILLERSBODA
LANTHANDEL**

Öppet året runt:
må-fr 9-18 lö 9-16 sö 10-16
0176-22 10 01
facebook.com/spillersbodalanthandel

Fakta

Societetshuset eller Källörskolan som det senare har kallats, började byggas år 1885. Tillsammans med ett varmbadhus och ett kallbadhus var det en del av Östhammars Havsbadanstalt. Den ursprungliga byggnaden har genom åren byggts om och till för att passa olika tiders behov och stilideal. Societetshuset ligger i den så kallade Badhusparken eller Engelska parken, från vilken många av träden fortfarande är bevarade. I den fanns även tennisbana, krocketbana, springbrunn och musikpaviljong. Idag är societetshuset den sista större byggnaden som finns kvar längs strandpromenaden från Östhammars badortsepok och tid som handels- och sjöfartsstad. Byggnaden ägs av Östhammars kommun.

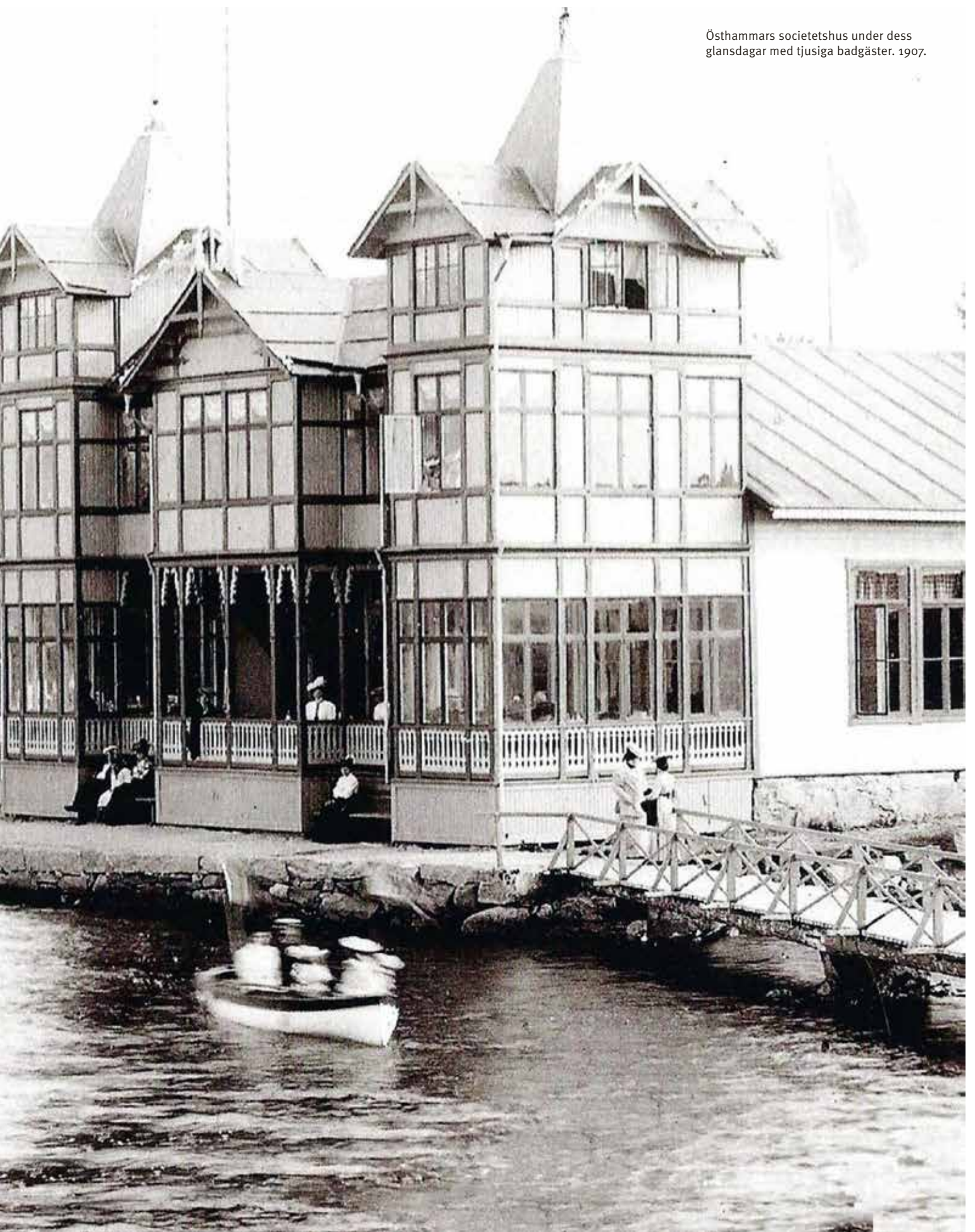

Societetshuset återfår vacker skepnad

Östhammars sista hus från badortsepokens glanstid stod länge öde och förföll. När hotet om rivning kom, gjordes allt för att med näbbar och klor rädda societetshuset Källör. Vilket lyckades. Här sjuder det av liv igen, åtminstone tills pandemin pausade en del.

TEXT O. FOTO: Christer Bergström

Östhammars societetshus under dess
glansdagar med tjugiga badgäster. 1907.

Inget hindrar eldsjälarna i Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör i roslagsstaden Östhammar att förtröttligt jobba vidare praktiskt med den omfattande renoveringen av byggnaden. Målet är att återskapa societetshuset Källörs forna glans, att återställa byggnaden till det sena 1920-talets och 1930-talets utseende.

– Pandemin ställer till det rejält för oss. Innan den bröt ut hade vi kommit igång med olika slags evenemang. Nu måste vi ligga lågt med tillställningar. Vi förlorar värdefulla intäkter, men följer noga utvecklingen och Folkhälsomyndighetens rekommendationer, säger Sven Jönsson, en av föreningens medlemmar som brinner för restaureringen.

Idag kan Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör fortsätta med att bland annat öppna upp för privata fester. I skrivande stund för sällskap med högst åtta personer. I övrigt är det tunt med programpunkter.

– Men trots pandemin är intresset stort för att ställa upp för Källör. Jag vågar säga att det har ökat det senaste året. Medlemsantalet har ökat på vår Facebooksida, fortsätter Sven Jönsson.

Societetshuset Källör byggdes år 1885 och fungerade som societetshus fram till år 1927. Under perioden 1927–2005 var här skola. Därefter stod byggnaden oanvänd och utan underhåll. Den började sakta men säkert att förfalla.

– Föreningen Societetshuset Källör bildades år 2005 för att rädda byggnaden. Östhammars kommuns beslutsfattare och tjänstemän förde fram olika lösningar för vad som skulle hända med Källör och marken. Det talades om att bygga ett nytt Stadshotell eller bostäder, berättar Sven Jönsson.

Protestlista med 4 000 namn

För drygt tio år sedan hotades det gamla anrika societetshuset Källör i Östhammar av att rivas. Det var då i början av 2010-talet, som kommunen beslöt att riva byggnaden.

– Rivningsbeslutet blev en nytändning för föreningen. En namninsamling

Bit för bit renoveras det tidigare försummade huset. Idag är det en bygdegård. Societetshuset Källör.

Sven Jönsson visar interiörerna.

»Allt arbete görs frivilligt. Ja, utom tjänster som av elektriker och rörmokare ... «

för att bevara Källör resulterade med omkring fyra tusen underskrifter, och föreningen lämnade in dessa till kommunen, berättar han.

Opinionsläget för bevarandet och Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källörs avsiktsförklaring till hur ett bevarande skulle finansieras och genomföras fick politikernas fulla stöd. Det ledde fram till det så kallade nyttjanderättsavtal som föreningen skrev med Östhammars kommun år 2014 för att stoppa

förfallet, planera och komma igång med renoveringsarbetena. Kommunen äger fortfarande fastigheten.

Tack vare eldsjälarna och medlemmar i bygdegårdsföreningen, som sedan år 2014 ställt upp frivilligt, har byggnaden fått nytt liv. Man träffas regelbundet och återställer huset bit för bit. Föreningens ambition är att skapa ett allaktivitetshus och att Societetshuset Källör blir en mötesplats för människor. Åren innan pandemin bröt ut började olika tillställningar

Alla är välkomna att bli medlemmar i bygdegårdsföreningen som räddade societetshuset från rivning.

Bygdegårdsföreningen hälsar dig välkommen till

Societetshuset

Källör

FRAMTIDSENGAGEMANG PÅ
HISTORISK GRUND!

KONTAKTA FÖR
MEDLEMSKAP & ENGAGEMANG
BOKA FÖR FEST, MUSIK,
KONST, TEATER, KONFERENS, ...

www.kallor.se

och evenemang att avlösa varandra och Societetshuset fick fasta hyresgäster.

Upprustningen har bland annat handlat om att åtgärda tak, få bort röt-skadat virke, fasader, fönster och hela interiören. Väggar har rivits, pelare har frilagts, ytskikt har tagits bort, panel, kakel och gipsplattor har rivits bort, som golv och innertak för att lyfta fram det ursprungliga så mycket det bara går.

– Allt arbete görs frivilligt. Ja, utom tjänster som av elektriker och rörmokare behöver vi köpa in, säger Sven och berättar vad som gjorts färdigt: Rummen på övervåningen, köket, scenen, stora salen, logen, lilla salen och biblioteket. Nu senast restaurerades fönstren och byggnadens panel på första våningen. Härnäst ska verandan bli färdig och sedan står byggnadens höga torn och glasveranda på tur att få en ansiktslyftning.

Historiken bevaras

En vägg i societetshuset pryds av ett fotografi som visar hur Källör såg ut år 1907. Fotot togs vid invigningen av sjöverandan med torn som byggdes till just år 1907: Societetsfolket från Stockholm har anlänt och njuter av miljön. Societetshuset är praktfullt! Byggnaden andas romantik och präglas av snickarglädje – med fönster ut mot Östhammarsfjärden. Till vänster på bilden syns nya varmbadhuset som byggdes år 1898. Det gamla brann ned år 1897.

– Jag gillar det romantiska, vackra rum med stuckatur. Det ska vara mycket spetsgardiner och gamla kläder. Vi vill att folk ska uppleva den gamla badhus-epoken – HÄR! i Källör, utbrister eldsjäl- en Lotte Borgström.

– Vi återanvänder så mycket som möjligt och bevarar den gamla miljön varsamt. Många har skänkt föremål. Sminkspeglarna i logen har vi byggt av gamla bord och den stora logemöbeln fick Lotte tag på, säger Sven och då infli- kar Lotte:

– Jag hittade den på Blocket och den har tillhört en operasångerska från Uppsala. Hon släpade med logemöbeln till hennes konserter. Hennes barnbarn sålde den på nätet.

Många spännande gamla föremål ger inredningen en tidstypisk air.

»Vi återanvänder så mycket som möjligt och bevarar den gamla miljön varsamt.«

Högt upp på föreningens önskelista står att få rätten av kommunen att använda badhusparken som hör till Societetshuset.

– Vi får inte använda parken i dag, men skulle vilja återskapa engelska parken med promenadstigar, fontäner och växter. En Parkgrupp i föreningen har tagit fram ett förslag på planteringar av träd och buskar som ska förankras med Östhammars kommun. Vi vill också ta upp det gamla hälsotemat; varför inte ta

upp gamla tiders tradition som fanns här att promenera till Boda källa ett stycke härifrån och dricka det hälsosamma vattnet, säger Sven och berättar att föreningen arrangerat festkväll med musik, ärtsoppa och punsch.

Sven Jönsson och Lotte Borgström hoppas att Källör ska leva upp med fester, bröllop, modevisning, pubkvällar för medlemmarna, ljusaftnar, teater, konserter, Valborg och sammankomster av olika slag så snart pandemin är över. 🐦

Välkommen till grannstäderna Östhammar och Öregrund

Östhammar bildades redan 1368. På grund av landhöjningen flyttades staden 1491 till Öregrund. Och 1539 fick Östhammar tillbaka sina stadsprivilegier. Båda städerna har varit blomstrande bad- och kurorter. I Östhammar finns Societetshuset Källör som idag används som bygdegård och för olika evenemang. I närheten ligger det nya fina Sjötorget med lekpark, utegym, skateramp, träskulpturer, beachvolleyplan samt butiker och krogar i röda nybyggda »sjöbodarna«. Lars Molins film Badjävlar spelades in i Öregrund och Östhammar och trakterna omkring. Du kan promenera i filmens spår och bli guidad via en app på inspelningsplatserna. Östhammar är känt för sina årliga veteranbilträffar »Kul på hjul« samt Festival Östhammar.

Öregrund ligger två mil nordost om Östhammar. Öregrund är en av landets bäst bevarade trästäder med mycket atmosfär och snickarglädje. Öregrund är den enda staden på ostkusten där man kan se solen gå ner i havets horisont. Den lilla staden var förr en viktig sjöfartskonkurrent till Stockholm. Här skeppades järnet från vallonbruken ut och kallades för »Öregrund Iron«. I slutet av 1800-talet blomstrade dess badortsepok, det firas varje år med Badortdagarna. Då blir det hattparad, tidstypisk klädsel, badortsdopp, mässingsorkester och annat roligt. Andra festligheter är Båtveckan med Roslagsloppet, Öregrundsmåndagarna och Tennisveckan. Vid infarten till Öregrund ligger Tallparken med tennisbanor, promenadstigar, utsiktsbänkar, sandstrand och klippbad.

ÖRSKÄRS FYR
Vi har ledigt boende!
boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Möbler, Kläder & Cafe
www.sundboden.se 0173-133 64

Adas
kafé & bageri
Norra Tullportsgat. 6, Östhammar
0173-129 99 www.adaska.se

Booking.com
Traveler Choice Awards 2021
8,5
Epokgården 17år
Lägenhetshotell - Konferens -
Vandrarhem med de sköna sängarna
Rådhusgat 16 Öregrund
0173-302 00 www.epokgarden.se

KLOCKARGÅRDEN
Hotell - Bröllop - Konferens - Butik
Öppet året runt
0173-300 65
www.klockargarden.se

myBLISS
Ekologiska barnkläder i egen design
www.mybliss.se

Öregrund BO & KAJAK
070-2805442 bokajak.se
Förmedlar boende,
hyr ut kajaker, cyklar mm.
070-280 54 42 www.bokajak.se

Eds Trädgård
Handelsträdgård i Östhammar
En kilometer norr om Östhammar rondell
Fruktträd - Bärbuskar - Rosor - Perenner
Klättrväxter - Buskar - Träd - Tillbehör

Nordsjö Idé&Design
Roslogens Golv
Energivögen 1, Östhammar
Tel: 0173-212 35
www.nordsjoideesign.se

Djuren genomsyrar hela hans liv

Staffan Strand har levt ett spännande liv nära vilda och exotiska djur. Förut som jägare och konservator. Idag som skulptör. Ofta arbetar han i favoritmaterialet brons och avbildar djuren porträttligt. Djur han under hela livet kunnat studera i detalj. **TEXT O. FOTO: Christer Bergström**

Skulptören Staffan Strand hämtar sina motiv från djurriket. Hans bakgrund som jägare och zoologisk konservator gör att han har ett alldeles nära och särskilt förhållande till djur. Ja, just det ja; han var zoologisk konservator i många år. Senare i livet blev övergången allt tydligare att gå mot det konstnärliga; att gestalta och uttrycka vilda djur och fåglar i skulpturer.

– Naturen har alltid varit en livsviktig inspirationskälla. Redan som barn älskade jag att leka med djurleksaker. Fick jag bilar gav jag bort dom. Min dröm som liten var att bli forskningsresande till exotiska platser, förklarar Staffan Strand när vi möts hemma hos honom i Harg Vindsviken där han sedan fem år bor i en röd trävilla med vita knutar i lantlig Roslagsmiljö.

Något av det första som ögat möter när vi kliver in i huset, är samlingar av djur och hans konst. De föremål som pryder väggarna i trappan upp till ateljén slår an tonen. Här hänger flera jakttroféer; antilophorn av två speciella arter, »större kudu« och ett horn av världens största antilop »eland«, eller om ni så vill älgantilop.

– Tjugo minuters bilfärd utanför Nairobi jagade jag »elanden«, berättar Staffan och stannar till på ett trappsteg för att berätta innan vi fortsätter upp i ateljén som är fylld av material för hans konstnärliga skapande.

Här finns avgjutningar i gips, lera och

plast. Det kan vara av små antiloper, gepardhuvuden, leopardhuvuden, en lejonnäsa, ett lejonkranium (för övrigt hämtat från hans första lejon). Och ett spår av en björntass som den kände svenske konstnären Lindorm Liljefors gjutit. När Staffan rör sig i ateljén täcker han av plasten av två huvuden i lera. Det ena huvudet är en modell av en tiger, det andra en »ödhumla« en urgammal koras.

Havsörn – en av favoriterna

Staffans liv är fyllt av upplevelser av djur och jakt. Han är född i Harg och uppvuxen i nordöstra Uppland med en bakgrund som chefskonservator på Riksmuséet och nära tjugo års arbete i Afrika. I sina skulpturer, främst gjutna i brons men även andra material som betong, silver och hårdgips, återger han de vilda djurens väsen, naturtroget, många fångade i flykten, ögonblicket. Motiven hämtar han från de arktiska, afrikanska eller skandinaviska djurvärldarna. Det kan vara isbjörn, valross, havsörn, elefant, gepard, leopard, säl, utter, nötkråka, strömostare, tiger, travare eller vad som helst.

– Havsörnen har funnits i mitt liv sedan barndomen i norra Roslagen. Havsörnen är en favorit bland hemmafågeln. Fantastisk i sin storslagenhet! utbrister Staffan.

Om isbjörnar säger han:

– Detta gigantiska arktiska djur som

också är världens största levande rovdjur som kan jaga på land, bli upp till 2,7 meter lång, ha en skulderhöjd på 1,5 meter och väga över 700 kilo. Det är en mäktig upplevelse för de människor som sett vilda isbjörnar i sitt rätta element, ofta en upplevelse med skräckblandad njutning.

New York och Afrika

År 1964 fick Staffan en konservatorselevtjänst vid Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm. Men en fjorton dagar lång vistelse i New York år 1965, tillsammans med kompisen Gunnar »Gurra« Johansson visade sig bli oerhört viktigt, ja, livsavgörande för Staffans framtida yrkesliv:

– New York! Det var full rulle tjufyra timmar om dygnet. Där på American Museum Natural History såg vi hur man byggde utställningar med stora dioramor*. Det var annat än vad vi höll på med i Sverige då. Året efter flyttade jag till Tyskland och Holland, säger han och fortsätter:

– Det stora äventyret började år 1968 då jag flyttade till Nairobi i Kenya och Zimmerrmann Ltd. Jag hade fått en förfrågan att ta hand om jakttroféer. Där lärde jag mig också att modellera. Därefter blev det Botswana och National Museum & Art Gallery 1974, säger Staffan.

Sedan dess har allt rullat på. Nu har han en tiger på gång. 🐅

»Som barn älskade jag att leka med djurleksaker. Min dröm som liten var att bli forskningsresande till exotiska platser.«

*FOTNOT: Utställningsföremål i förgrunden som smälter samman med fonddekor i bakgrunden som ger en illusion av till exempel djur i sin hemmiljö och landskap.

Staffan har många pågående projekt i sin verkstad.

NAMN: Staffan Strand
YRKE: Skulptör
BAKGRUND: Fd zoologisk konservator och proffsjägare
ÅLDER: 77 år
BOR: Harg i norra Roslagen
INTRESSEN: Framförallt djur och natur
HEMSIDA: strandsculptures.se

Navigation och sjövätt på schemat

I 20 år har Jörgen Emanuelsson utbildat sjöfolk och fiskare i navigation och sjösäkerhet. På västkusten och i Gräddö. Ja, i hela Sverige när någon grupp bokar en kurs om minst sex deltagare.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Fakta Rätta Kurser erbjuder utbildningarna fartygsbefäl klass VIII, säkerhetskurs för fiskare, handhavande av snabba fartyg samt från och med i år, förarintyg för vattenskoter. Mer info finns på www.kustens.se

Jörgen bor på Käringön på västkusten. Varje vår och höst korsar han landet i sin husbil på väg till Rådmansö bygdegård i Gräddö.

– Vet du vad namnet »Gräddö« kommer från? frågar han mig som bor i byn.

Jag svarar nej och får veta att det kommer från »gradoe« som betyder »rak sträcka«, vilket står för Norrtäljeviken, en lång rak vik som börjar vid Gräddö och slutar i Norrtälje. Vad festligt att det krävdes en västkustbo för att jag skulle lära mig det.

Deltagarna på navigations- och sjösäkerhetskurserna kommer ofta långväga från, till bygdegården mitt i Roslagens famn. En passande plats med mycket sjöhistoria, där man förr bytte besättning och skutorna bunkrade varor.

– Fiskarna känner sig mer hemma i Gräddö. Det skulle vara svårare att få dem att åka in till Stockholm, menar han.

Kurserna sker på tre fasta platser varje år. På västkusten hos marinan Princess

Yachts på Vindön och på församlingshemmet i Fjällbacka. Samt som sagt på ostkusten i Rådmansö bygdegård i Gräddö. Men det går också att boka för en egen grupp, på vilken plats som helst i vårt

avlånga land.

– Jag är den enda som har sådana här kurser som är rörlig. Nu har jag fått en förfrågan från Luleå, men de är bara tre än så länge och det krävs minst sex för att det ska bli en grupp. De var beredda att betala dubbelt pris för att få dit mig. Jag föreslog att de kan att boka för sex och chans på att de blir fler när ryktet om kursen sprider sig, säger Jörgen.

Hur kommer det sig att du började med navigationsutbildningar?

– Det var slumpen. Jag bestämde mig för att omskola mig till marinbiolog men det var svårt att få jobb som det och då läste jag upp mina betyg på sjöbefälsskolan, för att få jobba på ett forskningsfartyg, börjar han berätta.

Under utbildningen fick han erbjudandet att bli lärare på Chalmers. Jörgen tvekade men tackade ja med villkoret att han inte ville vara anställd, och han tog sig an enstaka kurser som egen och fakturerade för sina tjänster. Efter tio år hos

»Så länge du lyssnar på mig, öppnar boken och engagerar dig så lyckas du.«

Chalmers satsade han helt och fullt på sina egna utbildningar. Sedan dess har det rullat på.

Godkänd av Transportstyrelsen

Jörgens bolag *Rätta Kurser* erbjuder olika intensivutbildningar för yrkesfolk till sjöss. Blivande och redan verksamma. Kurserna är på två till fyra dagar. Teori varvas med praktiska övningar. Efter avklarad tentamen får man ett certifikat godkänt av Transportstyrelsen. Om man mot förmodan kuggar finns chans till omtenta. Men de flesta klarar sig på första försöket.

– Så länge du lyssnar på mig, öppnar boken och engagerar dig så lyckas du, lovar Jörgen.

I vissa specialämnen anlitas externa instruktörer. Typ en doktor i psykologi som förklarar hur hjärnan fungerar i olika krissituationer. För att smittsäkra kurserna har det införts handsprit och man vädrar lokalerna regelbundet varje halvtimme. *Rätta Kurser* erbjuder även distansutbildningar och har gjort så långt innan pandemin.

– En del bor ju så konstigt till. Vi har de som suttit utomlands och pluggat våra kurser. I Frankfurt till exempel. En studerade till kapten på Nya Guinea, berättar Jörgen.

Utbildas vart femte år

Eleverna kan delas in i tre kategorier. De som vill öka på sin kompetens, de som

måste gå kursen, och de som vill realisera någon idé. Yrkesfiskare till exempel är sedan länge tvungna att gå en säkerhetskurs vart femte år.

– Det är för att det har varit en olycksdrabbad grupp med få regler förut, förklarar han.

Sedan 2014 krävs även kurser vart femte år för övrig sjöfart. Och från och med maj i år blir det lag på förarbevis för att få köra vattenskoter. Den kursen lär sannolikt bli fullbokad fort. Jörgen tycker att det är på tiden att det krävs utbildning för att få framföra det snabba fordonet.

– Det finns så mycket frågetecken. De körs med vattenjet och när du slår av på gasen för att väja, så upptäcker du att det inte går att styra. Det kan komma som en obehaglig överraskning, förklarar han.

På företagets hemsida finns lite kommentarer från de som gått kurserna. Jörgens sköna humor verkar gå hem. »Jag och mina två kollegor är oerhört tacksamma att vi kunde genomföra Klass 7 på komprimerad tid. Jörgen som lärare är mycket duktig, pedagogisk med mycket humor.« står det bland annat.

Sjöfartsyркиn har traditionellt alltid varit mansdominerade men alltmer jämställda tider stundar, även till sjöss. Jörgen tycker att grupperna blir bättre när det kommer in kvinnor också.

– De vågar ställa frågor. Och det smitar av sig på hela gruppen. Då kommer det fler frågor. Även från männen. Man måste våga fråga, säger han. 🐸

Jörgen Emanuelsson åker från västkusten till Rådmansö bygdegård varje vår och höst för att undervisa.

Nynäshamns långdistansklubb anordnar Nynäshamns swimrun på banan i Lövhagen. Läs mer om Nynäshamns Långdistansklubb på www.nldk.se.

»Man kan säga att vår bana är en minivariant av Ötillö där VM i swimrun hålls. Den innehåller lite av allt. Så som teknisk trail, grusvägar, klipplöpning, hopp från en brygga, i- och urgångar på hala klippor med mera.«

Två sporter i en – swimrun

På det vackra naturområdet Lövhagen i Nynäshamn finns numer två markerade swimrunbanor, att prova på eller träna sporten där man både löper och simmar. En bana på fem kilometer och den längre är tio kilometer lång. Över land och hav.

TEXT: Monique Stalås Hörnsten

Swimrun, alltså när man springer i våtdräkt och simmar med skorna på, är kanske den sport som växer snabbast i såväl Sverige som i stora delar av övriga världen just nu. Som första kommun i landet har Nynäshamn numera fast en swimrunbana som sitter uppe året om och som är helt gratis att köra. Det finns en mer utmanande tio kilometers runda och en lättare bana på fem kilometer.

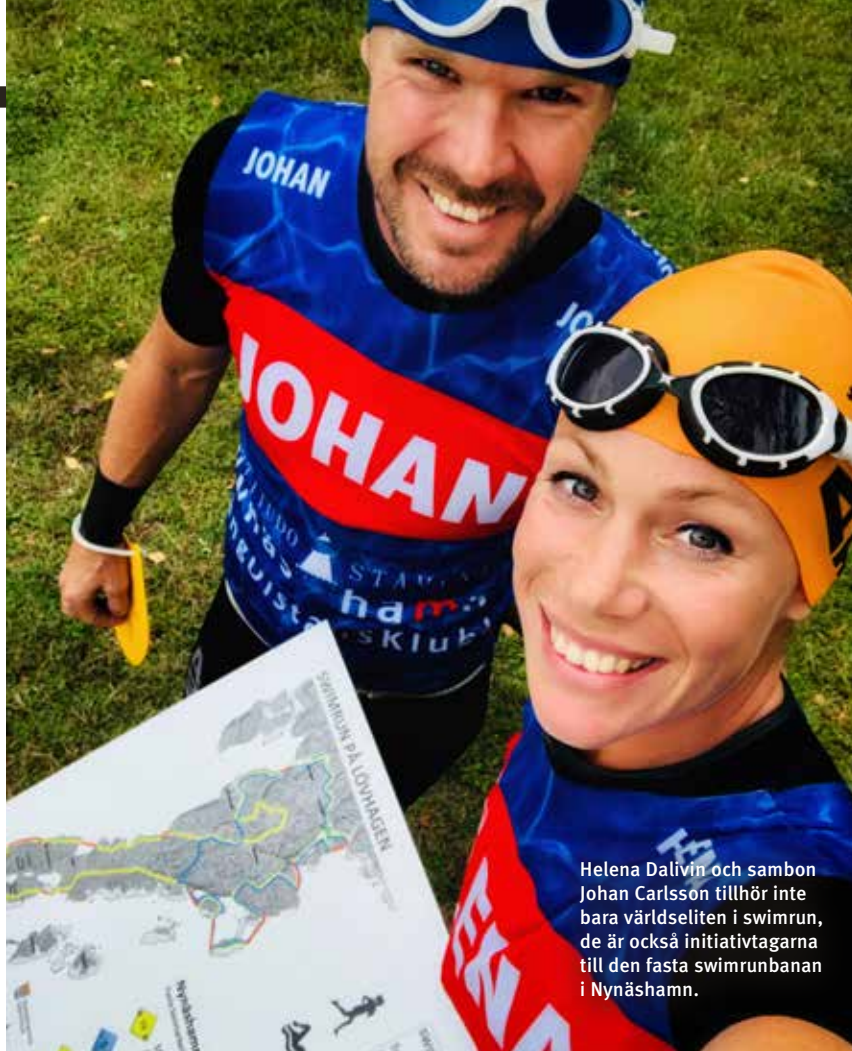
Nynäshamns Långdistansklubb är en aktiv förening som bland annat anordnar löpträning på sommaren och har fasta simpass i bassäng på vintern. När flera medlemmar började köra swimrun kom förslaget upp att de skulle göra en fast bana. I början körde klubben inne i Nynäshamn med simning tvärs över hamnen, det var också flera vägar som skulle passeras. Efter att ha testat att arrangera en tävling på den stadsnära banan insåg medlemmarna att den inte var så lämplig ur säkerhetssynpunkt. Tanken var ju att banan skulle gå att använda när som helst och utan att vare sig följebåtar eller funktionärer finns till hands.

– Vi började reka nya områden och en vinter åkte vi ut till friluftsområdet Lövhagen utanför Nynäshamn. Vi gick på isen istället för att simma och vi förstod snabbt att området skulle bli perfekt. Vi lämnade in ett medborgarförslag till Nynäshamn kommun med en tänkt bana. Vi fick genast väldigt bra gehör för vår idé. Kommunens biologer såg även över banan så att vi inte skulle störa det befintliga växt- och djurlivet, berättar Helena Dalivin en av initiativtagarna och som själv tävlar i swimrun på högsta nivå.

Minivariant av ÖtillÖ

Nynäshamns kommun var så med på noterna att den kommunala parkförvaltningen tillverkade skyltar som markerar banan. Skyltarna sitter uppe med miljövänlig hampa och arrangörerna har verkligen tänkt till för att göra banan så snäll mot naturen som möjligt.

– Man kan säga att vår bana är en minivariant av ÖtillÖ där VM i swimrun

Helena Dalivin och sambon Johan Carlsson tillhör inte bara världseliten i swimrun, de är också initiativtagarna till den fasta swimrunbanan i Nynäshamn.

FOTO: JOHAN CARLSSON

hålls. Den innehåller lite av allt. Så som teknisk trail, grusvägar, klipplöpning, hopp från en brygga, i- och urgångar på hala klippor med mera. Precis som på ÖtillÖ så är förhållandet mellan löpning och simning 80/20. Banan börjar med varma skyddade simningar för att sedan övergå till mer exponerade och kallare sim. Det går att bara köra de varma simningarna och sedan vika av tillbaka.

Vilket är perfekt för nybörjare, fortsätter Helena.

Både fem och tio kilometers rundorna startar vid parkeringen utanför Lövhagens kaffeservering. Här finns en stor karta där de båda banorna är inritade. Fem kilometersbanan har blå markeringar och tio kilometersrundan är markerad med gult. Alla i- och urgångar är också tydligt markerade. 🐾

»Kommunens biologer såg även över banan så att vi inte skulle störa det befintliga växt- och djurlivet.«

I Lövhagens friluftsområde finns det numera en fast swimrunbana som är öppen för att som vill träna eller kanske bara testa på swimrun.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Bingo ute i fria naturen

Allt fler umgås i pandemitider utomhus. Då passar det ju bra att det just det här året är friluftslivets år, vilket firas med en mängd aktiviteter. Ett är »friluftsbingo« i Uppsala län. Då får man 16 uppgifter att utföra och dokumentera ute i naturen. Som att mata en fågel, leta värtecken eller olika djurspår till exempel. Bilderna läggs sedan upp på ett särskilt Instagramkonto eller mejlas till friluftsliv.upsala@lansstyrelsen.se och du kan vinna någon produkt som inspirerar till mer utestivelse. Tävlningen avslutas 31 maj. Länsstyrelsens friluftsbingo ingår i Svenskt Friluftslivs projekt »Luften är fri« (med stöd av Naturvårdsverket). Mer information om projektet och andra aktiviteter finns på luftnarfri.nu.

MARINT
Halsband
signalställ 40,
flaggor A-Z
+ siffror. 165 kr.
Kryddkvarn
Örskär 495 kr.
Fyrverket /
fyr@telia.com
Tel 070-5760126

Club Car Ett högst naturligt val

Skärgårdsinvasionen fortsätter
Club Cars elbilar syns och märks alltmer i den svenska arkipelagen.
Inte så konstigt! De är praktiska, bekväma och pålitliga. De bjuder såväl skärgårdsmiljön som ö-befolkningen på både glädje och nytta.
Vi är säkra på att vi kan erbjuda en bil som passar även dig!

Välkommen till oss!
www.epton.se 08-10 82 83

För skyddsprodukter besök
Roslagensexpress.se
Handskar Visir Munskydd Desinfektion

Butik Fabriksvägen 13, 74234 Östhammar

Välkommen till Hällnäs och Lövestabruk

Hällnäs är en halvö vid norra Upplands kust, nio mil norr om Uppsala och fem mil söder om Gävle. Kommer man norrifrån är Skärplinge inkörsporten och söderifrån Lövestabruk. Hällnäs halvön är 235 kvadratkilometer stor och har fem mil kust. Längst i norr ligger Björns fyr och österut Rödhälls naturreservat. På den nordvästra kusten ligger naturreservatet Kapplasse med märkliga stenformationer. Bland Hällnäs-kustens många hamnar och fiskelägen märks främst Fagerviken, Sikhjälma, Fågelsundet, Klungsten, Gudinge, Ängskär och Skaten. Från bronsåldern finns ett fåtal stensättningar. Från järnåldern finns 20 gravfält. Två runstenar har upptäckts. I byn Kärven hittades 1954 den medeltida Kärvenskatten.

Lövestabruk är ett internationellt känt vallonbruk. En gång i tiden landets största järnbruk som ägdes av ätten de Geer i 13 generationer. På platsen har funnits hyttor sedan urminnes tider. Första gången namnet Lövestabruk nämns är 1578. Här ligger bland annat Leufsta Herrgård från 1700-talet med sin vackra park. I kyrkan står en berömd orgel, Cahmanorgeln. Lövestabruk är idag byggnadsminne.

Calles Fisk
FAGERVIKEN

Butik & Servering
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

ICA
TORGET
SKÄRPLINGE

OI-Anders väg 1, Skärplinge
0294-102 55 www.ica.se

GRIGGEBO BERGTÄKT
Skärplinge
GRUS AB

070-312 31 32

Skärplinge
Maskin AB

Husqvarna - Stiga - Evinrude
Ryds - Ockelbo 0294-221 51

Carinas Kära Ting
PRESENT & HANTVERKSbutik

Graverar och målar på glas
Café & Loppis

070-672 99 23 Löten 311, Skärplinge
www.carinaskarating.se

SVENNES
DÄCKSERVICE

MÅN-FRE 07.00-17.30 LÖR 09.00-13.00
Hällnäs Tel.0294-220 37

ICA
— nära
Kastbergs

Edvallav. 19, Hällnäs
0294-220 05 www.ica.se

SKÄRPLINGE
Rör AB

TEL. 0294-100 77

Salbergavägen 14, 819 30 SKÄRPLINGE
www.skarplingeror.se

Butik & Ateljéer i Hantverkets Hus

Öppet från påsk lördag kl 12-16
www.hantverketshus.se

NAMN: Johan Oldenmark alias Plexus

YRKE: Föreläsare, festfixare, personlig tränare, krönikör

BOR: Roslagens skärgård

ÅLDER: 60 år

FAMILJ: Fästmön Susanne, en vuxen son Sebastian, barnbarnet Lukas samt en bonusdotter Emma.

INTRESSEN: Styrketräning, paddla kajak, djur och natur.

EGENSKAPER: Glad, fundersam, djurvän och naturälskare.

KURIOSA: Ordet plexus betyder »fläta« och används inom läkekonsten ihop med nerver och blodbanor.

HEMSIDA: plexusvanner.se

Barnens Plexus sprider glädje

Johan Oldenmark slog igenom som kroppsbyggare men blev mer känd för svenska folket genom tv-programmet *Gladiatorerna* som Plexus, den glada gladiatoren. Idag sprider han glädje för sjuka barn via Plexus Vänner.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Johan är uppväxt i Solna och när han var i tonåren flyttade familjen ut till lantstället i Roslagens skärgård, där han bor fortfarande. Han älskar att vistas i naturen och att paddla kajak.

– Man kan få syn på en bäverfamilj, eller några uttrar. Det är så läckert och man får sinnesro. Det är himmelskt att koppla av i naturen, säger han.

Om han åker in till Stockholm längtar han genast tillbaka hem. Johans resa till att bli muskulös »gladiator« började i familjens lada där hans pappa byggde upp en squashhall.

– Jag ville spöa farsan, förklarar han.

Då började han styrketräna hemma, redan som 12–13-åring.

– Jag fick bulor på kroppen. Det var roligt, minns han.

På slutet av 70-talet lärde han känna tyngdlyftaren Lennart »Hoa Hoa« Dahlgren som blev hans gode vän och mentor.

– Han ville att jag skulle tävla och tvingade mig upp på scen i hans kalsonger, skrattar Johan och minns ordgrannt vad Hoa Hoa sa när han såg honom i boxershorter – »Slit av dig de där dämporna och ta på dig de här fillingarna« Och så fick Johan låna Hoa Hoas stringtrosor, blev insmord med barnolja över kroppen och

gick motvilligt upp på scenen för att visa upp sina muskler.

– Jag var så rädd och nervös, minns Johan.

Hur gick det då?

– Jag vann, svarar han blygsamt.

Sedan rullade det på i ett par decennium med en massa utmärkelser inom sporten bodybuilding. Bland annat har han två silvermedaljer i VM och blivit utnämnd till »Millenniets Mesta Bodybuilders Sverige« år 2000.

Glada gladiatoren

En dag kontaktade produktionen bakom det nya tv-programmet *Gladiatorerna* honom och han blev Plexus med svenska folket, den »glada gladiatoren«. Teamet ville att han skulle vara elak i rollen. Men han klarade inte av det och var sitt vanliga glada jag till trots.

– Det ska kännas bra, förklarar han.

Vilket blev ett lyckokast, för karaktären Plexus är populär, särskilt hos barnen. Plexus Vänner är en förening som arrangerar utflykter med lek och skoj för barn som har det svårt. Man har bland annat varit till öarna Siarö, Lidö och Marhol-

men. Allt började med att Barncancerfonden erbjöd Johan att bli ambassadör för dess verksamhet. »Jag vill bara lira med barnen och inte vara med på en massa möten«, var hans villkor. När han var med i tv-programmet *Fångarna på fortet* vann hans lag en stor summa pengar som donerades till Barncancerfonden. Och försvann in i byråkratins värld. Johan tröttnade på »mycket prat och liten verkstad«, ville sköta saker och ting själv och startade 2012 Plexus Vänner.

Johan är som klippt och skuren att vara lekledare. Han är alltid glad och full av outsinlig positiv energi.

Du håller liv i barnet inom dig?

– Ja, det kan man lugnt säga.

Nöjd med livet

Hans erfarenheter i livet gör att han gärna delar med sig av sina kunskaper som föreläsare. Med teman som »Vart tog leken och kärleken vägen?«, »Konsten att våga vara sig själv«, »Yta och attityd – vad

»Man kan få syn på en bäverfamilj ... Det är så läckert och man får sinnesro. Det är himmelskt att koppla av i naturen.«

Johan gillar att roa och inspirera. Både barn och vuxna. Så in i vassen.

är det?!« samt såklart om mat och träning eller annat efter önskemål.

– Jag vill att alla ska vara glada och lyckliga, ha lite lattjo lajban, säger han.

Du gillar att sprida glädje?

– Det finns inget bättre.

Och du ömmar för barnen.

– Ja, jag är en känslomänniska ut i fingertopparna.

Vad gör dig lycklig och glad?

– Det är enkelt att göra mig lycklig. Bara vara bland vänner, nära och kära och att det blir härlig stämning. Det räcker, tycker han och tillägger:

– Alla har så bråttom idag. Det är likadant för barnen. De hinner inte leva. Man måste ju leva också.

Johan förespråkar det enkla. Att njuta och ta tillvara på livet, istället för att gå på all reklam och kämpa för att ha råd med fler fina saker.

– Jag är nöjd att ha tak över huvudet och mat för dagen. Det räcker, säger han.

Vad gör dig arg?

– När folk är avsiktligt elaka, svarar han. Har du framtidsdrömmar?

– Vad jag vill bli? Har aldrig haft någon sådan tanke. Jag har åkt med bara på något sätt. Jag är nöjd med livet, konstaterar han.

Nyligen tog han modet att fria till sin flickvän sedan sju år tillbaka. Susanna. Att planera för bröllopet är dock inget som stressar honom. Han är glad och tacksam att han har en bra känsla i kroppen och att hon sa JA.

Gym i en bygdegård

Förutom Plexus Vänner har Johan hand om ett gym i Lännagårdens källare i byn Hysingsvik. Ett klassiskt gammaldags gym med hantlar, maskiner och vikter inrett med Johans priser, pokaler och bilder från hans långa kroppsbyggarkarriär. Dit kommer vanligt folk från närområdet och skärgården för att träna. Från Furusund, Blidö, Spraggarboda bland annat. Den äldste är 86 år.

Får de dig som PT då?

– Jag har alltid en genomgång av maskinerna. Sedan kommer de och går när de vill och sköter sig själva. De har en kod för att komma in, berättar han.

Vad har du på gång framöver?

– Jag laddar för en familjedag i Norrtälje i augusti. Det är väl det, mycket ligger på lut nu på grund av coronan. Det är förfärligt tråkigt, säger han.

Jag har hört att viruset gömmer sig i hjärnan, slinker det ur mig.

– Ja, där finns gott om plats, säger han och skrattar. Och jag med.

Ett härligt skratt vilket vi alla behöver mer än någonsin nu. 🐦

»Alla har så bråttom idag. Det är likadant för barnen. De hinner inte leva.«

Vill du ligga här?

Kontakta Josefin Ekberg på
0709-701 901 eller
josefin@magasinsargard.se

magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/sevärdheter

Eds Trädgård
Handelsträdgård i Östhammar
En kilometer norr om Östhammarsrondell
Frukträd - Bärbuskar - Rosor - Perenner
Klätterväxter - Buskar - Träd - Tillbehör

Öppet i april
ons-fre 10-18
lör 10-16
sön-tis stängt

Öppet maj-juni
månd-fred 10-18
lörd 10-14
sön stängt

Mobil: 073 64 65 925
www.edstradgard.se
epost: order@edstradgard.se
TrädgårdsTips: www.tradgards.tv

Öregrund/Östhammar »Grannstäderna vid havet«

Namnet Östhammar består av den fornnordiska ordet »hamar« som betyder stenig backe. Staden omnämns första gången 1368 då den fick sina stadsprivilegier. I slutet av 1400-talet hade farleden till Östhammar blivit så grund att borgarna anhöll om att få flytta till Öregrunds näs. Vilket bifölls och staden Öregrund föddes. Namnet betyder »grusgrundet« och antas syfta på Dummelgrundet utanför hamnen.

Redo för
RENOVERING?

Vi har produkterna och
kunskapen som gör jobbet enklare!

På Roslagens Golv har vi många års erfarenhet av
det mesta inom renovering – golvläggning, golvsliplning, mattläggning och badrumsrenovering för att nämna några exempel. Varmt välkommen in till oss, vi hjälper dig gärna med dina hemmaprojekt!

Instagram:
nordsjo_osthammar

Facebook:
NIDosthammar

GVK

NORDSJÖ IDE & DESIGN
GÖR DET PROFFSIGT!
KUNSKAP & INSPIRATION

Roslagens Golv
Östhammar: Energivägen 1
Telefon: 0173-212 35
Öppettider: Vard 7-18, lör 9-14
www.nordsjoidedesign.se

Nordsjö Idé&Design

Söderams skärgård är ett paradys
för olika sorters sjöfåglar.

Ett brev från Roslagen

Framlidne Refsnäsbon och författaren Evert Wallert skrev på sin tid ett stort antal krönikor till tidningen Åland. Det blev 300 texter om Roslagens skärgård. Ett urval publicerades 1973 i boken »Brev från Roslagen«. Vi har fått nöjet att publicera delar ur skriften och här handlar det om den säregna naturen på Vattungarna – »skärgårdens Venedig«, som Evert kallade skäret och den legendariske tillsyningsmannen Harry Sjöblom. **TEXT: Evert Wallert FOTO: Roine Karlsson**

En dag i utskärgården på Lilla Hämtan och skärgårdens Venedig.

Nu kopplar vi av för en utskärsfärd i den sköna månaden maj!

Båt: fiskekuttern »Lyckträff av Fejan«. Skeppare: Harry Sjöblom. Därutöver hans fru och vi.

Båten tuffar iväg med Säfflemotorns 24 hkr mot Ljusharorna och Norrudar. Det är en dag full av strömmande skönhet – en sådan som året inte bjuder många av.

Sjöfågeln ger oss ett kungligt mottagande. Division efter division sveper förbi i utsökt formering. Ejderns dominans är påfallande. Och någon karltorka kan här inte bli tal om. Så många gudingar har jag aldrig tidigare sett på en enda dag. Vilken elegant fågel denna fjädrarnas dandy! Så blir också de anspråkslösa skrudade ådorna alldeles vimsiga när denna professionelle förförare nalkas. Kokett svänger de på sig och gockar belåtet vid det allra minsta ynnestbevis. Åh tillvaron är underbar ... ådan lever i nuet ... har ingen tanke på den svåra pärs som inom kort förestår henne – veckorna på landbacken. En lojalitet och pliktuppfyllelse som borde ge människor en tankeställare.

Där jag står vid babords reling och håller ena handen i trålgalgen slår det mig: vilket febrilt fågelliv i skärgården

samtidigt som de sista verkliga skärkarlarna samlas till sina fäder och ungdomen flyr in mot storstaden. Fågeln är trogen, emn människan sviker.

Ejder, svärta, grissla, vigg, bergand ... måsar och den allra första tärnan. En skarv kommer inflygande från havet och ett par i närheten häckande gäss ger sig till känna. På en uddslang står en storskrikande albrokel och lyser i kapp med styvmorsvioleterna i bergskrevan.

Vattnen vidgas. Den långa mjuka havsdyningen får kuttern i vilsam gungning. Tjärvens kolossala vita fyrlåda avtecknar sig pregnant mot havshorizonten – för några år sedan hade den tycke av rid-darborg, nu går den kanske mera ihop med naturen härute. Söderarm ligger som ett blänkande smycke. I marinkikaren ser jag de olika byggnaderna och drar mig till minnes en del episoder från fyrplatsen. Här har jag känt många fyrmänniskor och lotsar. I mina klippalbum minner ett stort antal bilder och notiser om sjökatastrofer som timat i dessa farliga vatten.

Vi hamnar så småningom på det gamla fiskeskäret Lilla Hämtan, numera hopblandat med Stora Hämtan. Här har Harry och Gun Sjöblom sin tjustiga

fiskestuga med dörrposter så låga att jag åtskilliga gånger fått törnar vid passage in och ut. Den är förstas rödfärgad och har ett trivsamt fönster med pelargonier och annan blomsterfröjd. Stugan är fint inkomponerad i klippterrängen ovanför den goda hamnen, och sikten ut mot

havet över skären kan man knappast se sig mätt på.

Strax utanför stugdörren dukades kaffebordet, och gissa om det smakade! Vi såg en skuta komma in österifrån och fick bevittna ett märkligt hägringsfenomen åt Flöjtan till – det var som om ett fartyg hade gått till väders. Kanske är det nyttigt att någon gång påminnas om att våra sinnen måhända ej ger oss den

rätta föreställningen om världen kring oss. Människan är alltings mått, hävdade redan de gamla sofisterna. Konstnärerna vill lära oss att se på det där andra sättet. Och så förstas filosoferna.

Från Lillhämtan gav vi oss över till det storvulna skäret Vattungarna som inte liknar något annat svenskt skärgårdsland. Vattungar betyder ju mindre vattensamlingar, och dessa blänkande små vatten, kringgårdade av en enormt frodig vegetation, förhöjer den säregna landskapsbil-

Söderarms fyrpersonal.
Fyrvaktare Nils Stenberg tar
emot besök. 1906.

FOTO: OKÄND

»Söderarm ligger som ett blänkande smycke. I marinkikaren ser jag de olika byggnaderna och drar mig till minnes en del episoder från fyrplatsen.«

den härute i havets famn. Men i synnerhet är det kanalerna som gör Vattungarna till något alldeles särskilt – »skärgårdens Venedig« brukar jag kalla detta land. Längs dessa kanalhamnar ligger som talande monument över en svunnen skärgårdsepok ett stort antal grunder till fiskarkojor. Vattungarna är nämligen ett av de stora klassiska fiskeskären från saltströmmingstiden och ingår numera i det betydande skärgårdskomplex som hör till det historiska Björnö gods utanför Norrtälje, över vilket Harry Sjöblom är tillsyningsman. Idag kunde Sjöblom ta det lugnt. Ännu är det några veckor kvar till den stora sommarinvasionen från Stockholm. Enbart här vid Vattungarna kan under en vacker högsommar dag ligga en 30–40 båtar. Då vill det gärna blänka till av spinnrullar och flygande silverfiskar, och det gäller för tillsyningsmannen att utveckla hela sin beslutsamhet, kraft och omdömesgillhet för att omöjliggöra ett

tjuvfiske som skulle kunna bli mycket omfattande, ja katastrofalt för fiskebeståndet. En annan viktig sak som Björnö godsherre vill genom sin uppsyningsman freda är fågelbeståndet, och det har verkligen blivit skillnad sedan skyddsåtgärderna satte in. Ännu finns inget landstigningsförbud under fågelns häckningstid. Tillsyningsmannen måste gå fram med lämpor och vädja till de tidigaste sommargästerna att visa hänsyn i naturen.

I den varma soldagen fick man vara beredd på att möta orm, varför en påk i handen hörde till utrustningen. Redan på Stora Hämtan hade Harry Sjöblom förpassat ett par stycken till sällare jaktmarker. Den ena var på avstånd förvillande lik en snok med saknade de gula fläckarna vid tinningarna och hade vid närmare påseende en svagt markerad ryggfläta. Dessa svarta huggormar är nog de obehagligaste.

Orre och tjäder brakade upp och en

skärpiplårka mysslade förbi. Storspoven förnöjde oss med sitt trivsamma vårspele. Överallt var det liv och lejan. I bakgrunden det blåa havet. På vilket inga riktiga skepp mera seglar, men som alltid kommer att locka och dra motståndslöst.

– Maj 1959

Evert Wallert (1898–1989) har gett ut ett stort antal böcker om skärgård. Han föddes i Dalsland och bosatte sig sen i den lilla kustbyn Refsnäs på Rådmansö.

Hans bok »Brev från Roslagen« kom ut 1973 och innehåller ett urval av de 300 krönikor han skrev under 25 års tid till tidningen Åland. Evert ömmade starkt för skärgården och beskrev en omvälvande period när »nya moderna tider« stundade och det »fortida« sjönk i värde. Varmt tack till Ditte Lindström, Everts styvdotter, som har gett Magasin Skärgård tillåtelse att publicera Everts texter.

Roslagsknopen
Finns i flera storlekar
med eller utan
briljant

GULDSMEDERNA

Följ oss gärna på: [instagram@guldsmederna](https://www.instagram.com/guldsmederna)
Posthusgatan 6 · 761 24 Norrtälje · Tel. 0176 156 56

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56
pia@indoorstylingdesign.se

INDOOR STYLING
&
DESIGN

Norrköping »Roslagens huvudstad«

Namnet Norrtälje skrevs 1298 in Telgium samt 1409 Norra Tælgha. Detta har i doktrinen ansetts stå för ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskränningen«, med vilket avses »vid den långa viken«. Mitt igenom staden flyter Norrtäljeån. I hamnen ligger ångbåten S/S Norrtälje sedan 28 juli 1968. Båten levererades år 1900 och har trafikerat ett flertal sträckor bland annat till Åland. Idag är ångbåten en restaurang.

Visste du att Pensionat Granparken, Hotell Roslagen och Lilla Torget har varit inspelningsplatser för filmen »Ha ett underbart liv«?

JANSSONS MARKISER

Allt i solskydd

**Markiser • Persiener
Rullgardiner**

Kontakta oss gärna för gratis mättagning
Vi har flyttat till Esplanaden 14, 761 45 Norrtälje
0176-177 95 info@janssonsmarkiser.com
www.janssonsmarkiser.com

Åtellet - hotellet vid ån

0176-700 450
www.atellet.se

ÅTELLET SJÖTULLSGATAN 10, NORRTÄLJE

#atelletnorrtalje
[facebook.com/atellet](https://www.facebook.com/atellet)

Eldabutiken Norrtälje

**GENERÖS
VÄRME
ÅRET RUNT.**

Contura

CONTURA 810
ORD. PRIS FR. 15 900,-
Delbet. fr 743 kr/mån

**INSTALLERAT
OCH KLART!**
Vi är med. Hela vägen.

Låter du vem som helst installera din nya eldstad? Det gör inte vi.

**CERTIFIERAD
ELDSTADINSTALLÖR**

Eldabutiken Norrtälje Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax) | tel 0176-142 00 | norrtalje@eldabutiken.se
Öppettider: Mån-Tors 10-18, Fre 10-17 samt Lör 11-14 Stängt lördagar juni-juli-augusti.

www.eldabutiken.se **elda**

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Boktips
Singöseriens
sjätte bok

Ny kriminalroman om Singö

I den sjätte och fristående boken Löparen ur Singöserien, får vi följa kriminalinspektören Solbritt Andersson hos Norrtäljepolisens.

När författarna började skriva

Singöserien var ambitionen att skapa spännande deckare som var befriade från övervåld. Med boken Löparen vill de nu rikta

fokus mot barn som far illa varje dag. De skriver i slutordet att det stundtals varit oerhört tungt att skriva om det mentala och fysiska våldet. Därför är boken också bitvis jobbig att läsa. Men den är dessutom en resa till intressanta platser runtom i Norrtälje kommun. För den som inte hittar på Singö finns detaljerade kartor på insidan av omslaget. /ROINE KARLSSON

TITEL: Löparen

FÖRFATTARE: Anders Gustafson, Johan Kant

FÖRLAG: LIND&CO

ANTAL SIDOR: 383 **CIRKAPRIS:** 199 kr

ISBN: 978-91-7903-463-4

Sädesärila lockade stor publik

Sädesärilan kommer normalt med våren. Men vintern 2020–2021 har en ensam sädesärila övervintrat i centrala Norrtälje. På Facebookgrupper har det flitigt rapporterats om sädesärilan »Alba«, som hon döptes till. Vid Norrtäljeån har fotografer och fågelvänner väntat för att få syn på det ovanliga vinterfyndet och fånga henne på bild. Roslagens Ornitologiska förenings ordförande Kristoffer Stighäll kan meddela att det inte var första gången en sädesärila observerats vintertid i kommunen. Senast var för nitton år sedan. Men aldrig tidigare har en sädesärila fått så många följare och så mycket publicitet.

**MATTSSON
& THOLEN**
BYGGER AB

- Totalentreprenör på fastland & öprojekt
- All slags om-, ny- & tillbyggnader
- Utför öjobb med egen båt & transporter

Magnus 0733 11 99 91
Tomas 0703 77 02 75
info@mtbygger.se
www.mtbygger.se
Följ oss på Facebook & Instagram

Fartygsbefäl klass VIII

Maj-juni 2021. Femtonde året i Gräddö, Rådmansö bygdegård.

Fartygsbefäl klass VIII
27-30 maj

Säkerhetskurs för fiskare
28-29 maj

Handhavande av snabba fartyg
30 maj-2 juni

Förarbevis vattenskoter
3-6 juni

KUSTENS.se
marina utbildningar

www.kustens.se

info@kustens.se

Jörgen Emanuelsson

0703-95 22 67

0705-90 13 87

Välkommen till Vaddö!

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-77880

ROSLAGENS SJÖFARTSMUSEUM
Älmsta Vaddö

Museum (550 m²) med rika samlingar från Roslagens sjöfart under gången tid
Beläget på Kaplansbacken
Egen brygga vid Vaddö kanal

ÖPPETTIDER:
1 juni to m 31 augusti kl 10.00 – 16.00
Midsommarafon stängt
Extra öppethållande för grupper efter överenskommelse

Telefon 0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
Försäljning av kaffe, läsk, bröd och glass

Vaddö »Här trivs man«

Vaddö (Wäddö) är den norra delen av en ö i norra Roslagen (i Norrtälje kommun) och ligger cirka 10 mil norr om Stockholm. Vaddö räknas tillsammans med den södra delen av ön, som går under namnet Björkö, som Sveriges till storleken sjunde största ö. I söder övergår Vaddö till Barnens Ö och Björkö och i norr finns broförbindelse till Fogdö och Singö. Från Grisslehamn går färjor till och från Åland. Ön har cirka 3 000 permanentbostäder och drygt 8 000 fritidshus. Näringslivet på ön är beroende av sommarturismen. Många hantverkare arbetar som egna företagare.

0176-525 12
info@sirpercys.se
www.sirpercys.se

Spännande & traditionell mat med skärgårdskänsla

Olika bufféer • Bröllopsmenyer • Företagsfester
Glas & porslin • Bord & stolar

Ni ordnar festen – vi ordnar resten

Vi har över 20 års erfarenhet av belysning och el - vi hjälper dig gärna!

Välkommen till trivsamma
PAPPERSTUGAN
med Eibelysning
Norrtäljevägen 3, Älmsta
Vi är även ombud för systembolaget. Tel: 0176-500 57

Vaddö Båtcenter – Din båtpartner!
Fullserviceverkstad och vinterförvaring **Säljer, köper och byter.**
Nya och begagnade båtar & motorer.

Facebook Instagram @vaddobatcenter

Välkommen in i vår butik!
Vaddö Båtcenter
kontakt@vaddobatcenter.se | 0176-503 44 | vaddobatcenter.se

Trädgård och mat
Välkommen till en fullsorterad trädgård och en restaurang med fullständiga rättigheter.

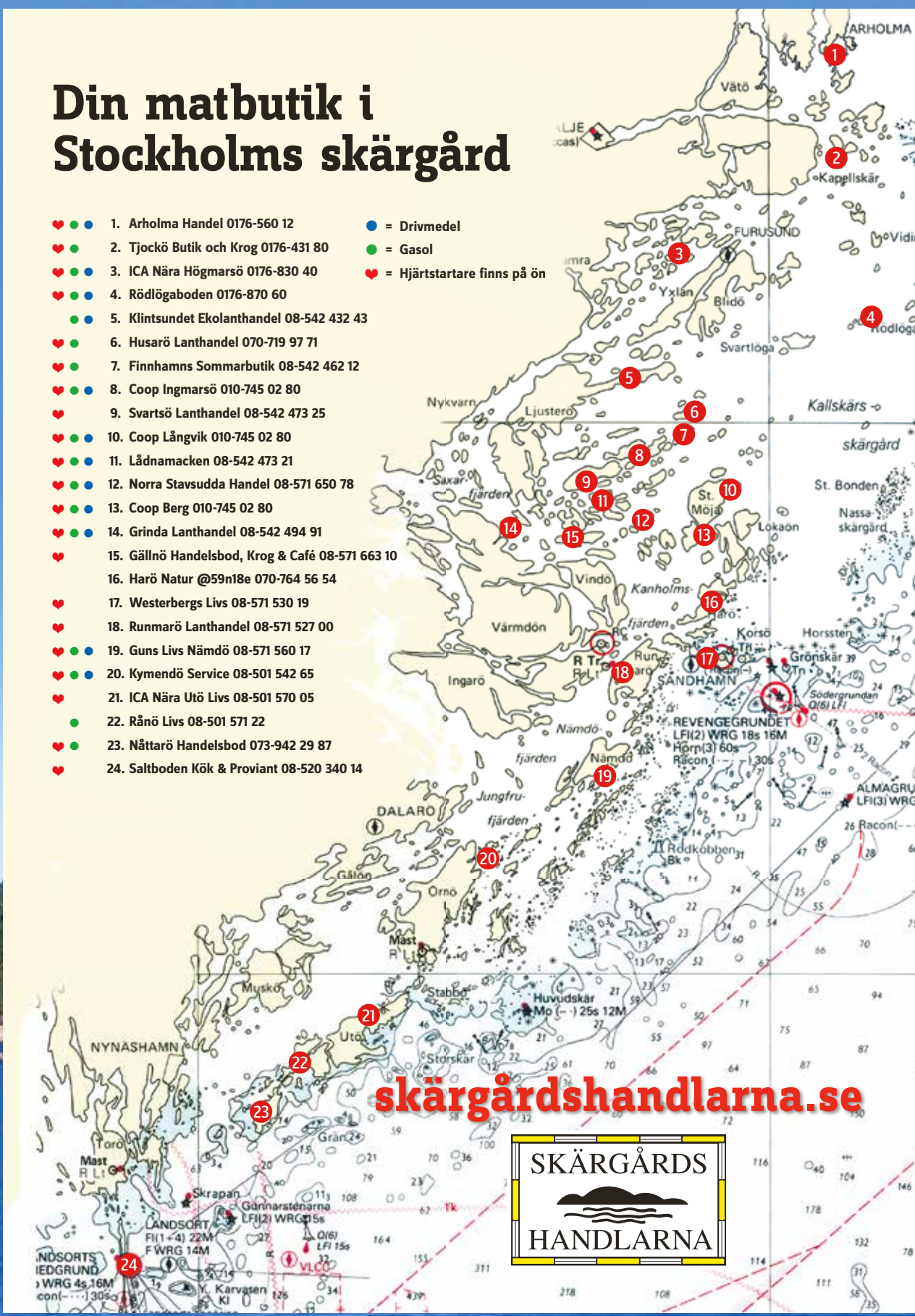

0176-510 41 Vaddö
kronstradgard.se

Din matbutik i Stockholms skärgård

- ♥ ● ● 1. Arholma Handel 0176-560 12 ● = Drivmedel
- ♥ ● ● 2. Tjockö Butik och Krog 0176-431 80 ● = Gasol
- ♥ ● ● 3. ICA Nära Högmarsö 0176-830 40 ♥ = Hjärtstartare finns på ön
- ♥ ● ● 4. Rödlögaboden 0176-870 60
- ● 5. Klintsundet Ekolanthandel 08-542 432 43
- ♥ ● 6. Husarö Lanthandel 070-719 97 71
- ♥ ● 7. Finnhamns Sommarbutik 08-542 462 12
- ♥ ● ● 8. Coop Ingmarsö 010-745 02 80
- ♥ 9. Svartsö Lanthandel 08-542 473 25
- ♥ ● ● 10. Coop Långvik 010-745 02 80
- ♥ ● ● 11. Lådnamacken 08-542 473 21
- ♥ ● ● 12. Norra Stavsudda Handel 08-571 650 78
- ♥ ● ● 13. Coop Berg 010-745 02 80
- ♥ ● ● 14. Grinda Lanthandel 08-542 494 91
- ♥ 15. Gällnö Handelsbod, Krog & Café 08-571 663 10
- ♥ 16. Harö Natur @59n18e 070-764 56 54
- ♥ 17. Westerbergs Livs 08-571 530 19
- ♥ 18. Runmarö Lanthandel 08-571 527 00
- ♥ ● ● 19. Guns Livs Nämö 08-571 560 17
- ♥ ● ● 20. Kymendö Service 08-501 542 65
- ♥ 21. ICA Nära Utö Livs 08-501 570 05
- 22. Rånö Livs 08-501 571 22
- ♥ ● 23. Nättarö Handelsbod 073-942 29 87
- ♥ 24. Saltboden Kök & Proviant 08-520 340 14

skargardshandlarna.se

Din matbutik i Stockholms skärgård

skärgårdshandlarna.se

Ladda ner
Skärgårdshandlarnas
App!

En tur i skärgården kräver inga förberedelser. Skärgårdens matbutiker har allt du behöver. Livsmedel, färsk fisk, nybakat bröd, skärgårdsslöjd och ofta lokalt odlade grönsaker. Vi vill med vårt breda sortiment och vår geografiska spridning att du ska få en trevlig och bekymmersfri tillvaro i Stockholms skärgård. Många av oss har bensin, gasol, är ombud för apotek och systembolag. Vissa av oss hyr även ut cyklar, kanoter och rum. Ring gärna din butik för sortiment och beställningar!

Samarbetspartners för en levande skärgård

Trädplanter från resor kors
och tvärs över hela jordklotet
planteras på Svartlöga.

Ovanligt trädparadis på Svartlöga

På Svartlöga har Sten och Barbro Ridderlöf skapat ett unikt privat arboretum med omkring 2 500 träd. Genom åren har Sten gjort många intressanta resor för att samla in fröer och planter från hela världen. Här har de planterat många exotiska träd från olika kontinenter. **TEXT O. FOTO: HÉLÈNE LUNDGREN**

**Fakta Stiftelsen Arboretum
Lassas Hagar:**

Arboretum Lassas Hagar på ön Svartlöga i Stockholms skärgård är ett unikt natur- och kulturprojekt som pågått i fyra decennier i en utskärsmiljö utan el och andra moderniteter. Det 5 hektar stora arboretet som ligger i en skyddad sänka, hyser dels en samling av cirka 2 500 exotiska träd, dels en vattenträdgård baserad på ett tiotal grävda dammar. Tonvikten ligger på släkterna ekar, magnolior, lönnar och rhododendron. Många av lignoserna (vedartade växter) är uppdragna från frö som Sten Ridderlöf insamlat under sina botaniska expeditioner i södra och norra halvklottens svalare floraområden. Trädgården visas efter bokad överenskommelse.

Mer info: www.lassashagar.se

Sten Ridderlöf är speciellt intresserad av ekar, ädelgranar, lönnar, rhododendron och magnolior. Här långt ute i ytterskärgården har han planterat, lönn från Nordkorea, hängkatsura med vackra blad från Japan, förvildad amerikansk rödek från Polen, kejsarek från Kurilerna, mongolek från Sachalin, japansk lärk som växer vid trädgränsen på Mount Fuji, blå rhododendron och ädelgran med blå kottar från Yunnan, gultall från Klippiga bergen, sällsynta magnolior från Kina och Japan, pioner från området mellan Ryssland och Kina, näckrosor från Chile och en pilbladsek som anses för känslig att odla i Sverige.

– Vi har förmånen med ett gynnsamt klimat på Svartlöga och i trädgården finns minst 75 arter av magnolia, runt 100 arter och ytterligare 150 sorter av rododendron, 30 olika ekarter samt cirka 50 lönnar och många andra träd, berättar Sten som är nationalekonom och har arbetat i över 40 år som bankdirektör men som nu är pensionerad.

Genom sitt fågelintresse kom Sten till Svartlöga 1975 och fem år senare köpte han och hans fru Barbro en fritidstomt på ön. Ett stort intresse för natur har alltid funnits där och under ett tiotal år var Sten vice ordförande i Föreningen för Dendrologi (läran om träd) och Parkvård.

– Inspirationen kom från forskningsresande Sten Bergman som höll föredrag när jag gick på Södra Latin och naturfilmmaren Jan Lindblad som kunde imitera fåglar, avslöjar han.

Sten kom på en idé och skrev till SMHI för att fråga vilka områden i världen som har ett klimat som liknar Stockholms skärgårds.

– Efter några månader fick jag svar med en lista på runt femton olika områden på både södra och norra halvklotet och jag fokuserade på att göra expeditioner till dessa områden, berättar han.

Dramatisk trädjakt

1996 guidade Sten en resa med den Dendrologiska föreningen till St Petersburg och tillsammans med intendenten på Botaniska Trädgården bestämde de sig året efter att göra en fem veckor lång expedition till Vladivostok och ön Sacha-

Sten Ridderlöf har passion för träd.

Näckrosor från Chile.

Ädelgran med blå kottar.

»Det har inte alltid varit lätt med alla transporter av plantor, redskap etcetera till en ö långt ute i ytterskärgården utan elektricitet.«

lin, för att hitta härdiga och dekorativa trädarter för svenska förhållanden.

– Jag fick myndighetstillstånd i Ryssland och Sverige att både samla in och införa småplantor. Från denna expedition infördes runt 200 småplantor och ett stort antal fröer som även kunde fördelas till flera svenska botaniska trädgårdar. I en brant kanjon vid kusten samlade vi in lärkträd och sent på kvällen blåste det upp en tyfon. Ryssarna sjöng och drack till sent på natten när tyfonen hastigt överraskade oss. Det regnade och blåste så mycket att träden vek sig. Snabbt fick vi fly undan tyfonen och körde genom en flodränna så att hela underredet på fordonet slogs sönder. Hade vi stannat kvar hade vi sannolikt blivit dränkta. Till slut kom vi fram till en liten by och blev inbjudna till en familj. I en skål på bordet låg vilda aprikoser som familjen nyligen hade plockat

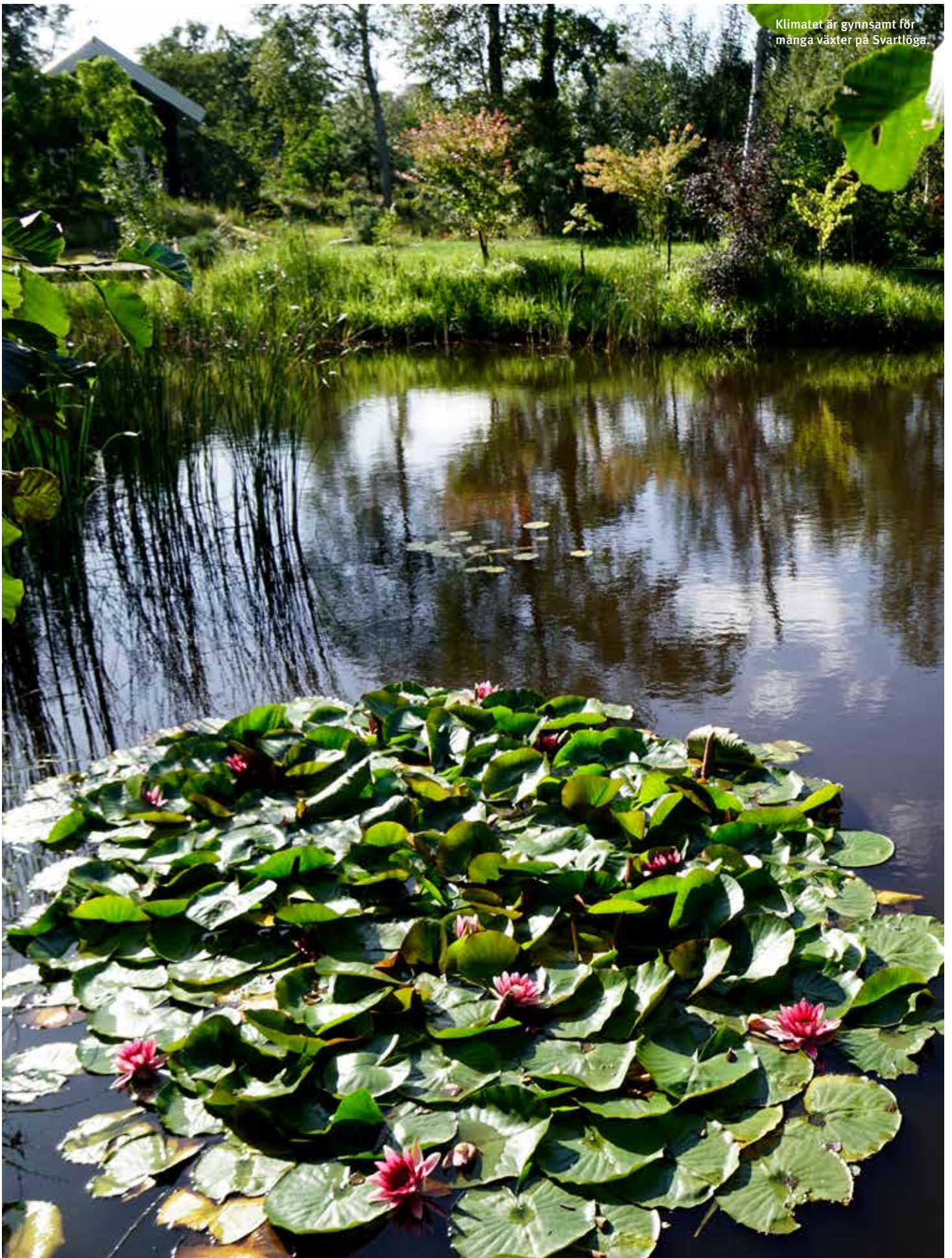
i sin trädgård och jag sparade några aprikoskärnor. När vi kom hem planterade jag dem i arboretet på Svartlöga och idag är de stora träd, berättar Sten.

Systematiskt har han sen dess försökt hitta härdiga arter och 1998 gjorde han en resa till sydön på Nya Zeeland. År 2000 gick resan till Patagonien, 2004 till Nordkorea och 2016 till Yunnans höga höjder samt många fler resor.

– Det har inte alltid varit lätt med alla transporter av plantor, redskap etcetera till en ö långt ute i ytterskärgården utan elektricitet, förklarar han.

Under vår och höst är det volontärhelger på Svartlöga. Då kommer det ut folk till ön för att hjälpa till med plantering av växter, byggnationer och rensning av planteringarna. I den vackra trädgården finns även ett par fina hus som på årsbasis går att hyra på denna speciella ö. 🐦

Klimatet är gynnsamt för
många växter på Svartlöga.

En stor politiker att minnas

Anna Lindhagen var en stridbar kvinna som drev igenom mycket. Till exempel kvinnors rätt att rösta. Och Stockholms koloniträdgårdar, som tack för det fick hon bidrag till att köpa öarna Stora och Lilla Sandböte.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Okänd, Stockholms Stadsmuseum

ANNA LINDHAGEN VAR en drivande och inflytelserik socialdemokratisk politiker som levde mellan 1870 och 1941. I en tid då jämställdheten hade mycket kvar att önska. Hon är som hämtad ur den populära tv-serien Fröken Frimans krig. En av suffragetterna vi kan tacka kvinnors rösträtt för. Vilket just i år kan firas med 100-årsjubileum.

Annas digra CV och bedrifter kan göra vem som helst sjukt imponerad. Särskilt då hon var före sin tid. Hon satt i stadsfullmäktige samt en massa politiska nämnder och var ordförande i många föreningar. Bland annat Rädda Barnen, Stockholms kvinnliga rösträttsförening och Föreningen koloniträdgårdar. Hon var en av landets delegater till en internationell fredskonferens för kvinnor. Listan kan göras ännu längre, men ni har säkert redan fattat hennes storhet.

Hon kallades »Guds lilla kruttunna« och var van att ta plats. 1923 ströks hon från Socialdemokraternas valsegel, efter 12 år i stadsfullmäktige. Antagligen ansågs hon för viljestark och besvärlig. Men protesterna lät inte vänta på sig. En alternativ lista med hennes namn överst kom ut. I en artikel om nyheten i SvD beskrivs hon som »den typiska nutidskvinnan med vittspända intressen, klar hjärna, rivande energi, nervöst tempo och där bakom ett varmt hjärta ... «.

I botten hade hon en sjuksköterskeutbildning hos Röda Korset. Anna ömmade mycket för alla som hade det svårt. Själv växte hon upp i en privilegierad borgerlig värld. Hennes far var justitierådet

Albert Lindhagen (som för övrigt gett namn åt Lindhagensplan). Albert ledde arbetet bakom 1866 års nya stadsplan, då småstaden Stockholm förvandlades till en storstad med boulevarder och öppna platser. Annas bror Carl blev riksdagsman och borgmästare, även han aktiv inom kvinnorörelsen. Så äpplena föll inte långt från trädet kan man säga.

Koloniträdgårdarnas moder

Apropå växter och frukter kommer vi in på vad Anna kanske är mest känd för: som Moder Jord(!) – nej, skämt åsido – hon är mamman bakom Stockholms koloniträdgårdar. Anna startade 1906 Fören-

»Annas digra CV och bedrifter kan göra vem som helst sjukt imponerad. Särskilt då hon var före sin tid.«

bilden **BERÄTTAR**

ingen koloniträdgårdar tillsammans med väninnan Anna Åbergsson. Inspirationen fick hon efter en resa till Danmark tre år tidigare där det fanns gott om kolonilotter. Vilket hennes hemstad saknade då. Anna Lindhagen brann för frågor som fattigvård, jämlikhet, bevarande av kulturhistoriska byggnader, fred samt odling och natur. I boken Koloniträdgårdar skriver hon: »En djupt anlagd och känslig natur får ute i trädgården känna den frid han förgäves söker bland dagens buller ... «. För gärningarna att skapa en massa odlingslotter till stockholmarna fick hon en gåva på 5 000 kronor av Koloniträdgårdsförbundets medlemmar. Ett bidrag som gjorde det möjligt för henne att skaffa ett sommarställe i skärgården. Valet föll på öarna Stora och Lilla Sandböte utanför Ornö.

Anna såg dess natur- och kulturhistoriska värde och lyckades få öarna naturminnesförklarade redan 1938. En stiftelse ärvde dem när hon gick bort. I testamentet står »stugorna kan upplåtas till personer som djupt intresserar sig för naturen och dess bevarande«. 1958 tog Naturskyddsforeningen över öarna och 40 år senare donerades de till Skärgårdsstiftelsen. På Stora Sandböte har det i nutid öppnats två museer, det ena i ett 1700-tals fiskartorp, återuppbyggt efter originalritningar då det ursprungliga huset »Annas stuga«, brann ner för tjugo år sedan. Och intill hamnen finns ett båtbyggarmuseum.

Ett levande museum

Fler museum i Annas kölvatten finns att besöka. Det här har hon själv skapat. På Fjällgatan 34 på Södermalm drivs ett levande museum. Det visar hur en borgarfamilj bodde på 1800-talet (för övrigt kan nämnas att delar av tv-serien Fröken Frimans Krig spelades in här).

Anna räddade stora delar av bebyggelsen i området från rivning och bildade Föreningen Stigberget. Vilken sköter muséet och dess evenemang, som musikaftnar och föredrag av författare, konstnärer, vetenskapsmän och kulturpersonligheter. I gästboken finns kända namn som Isaac Grünewald och Vilhelm Moberg för att nämna några. Intill muséet anlade Anna en liten park med trädgårdstäppa. Och sedan 1987 finns även en skulptur till minne av henne.

De två sista åren i Annas liv bodde hon i två av museets sex rum. Hon var fullt aktiv in i det sista

*Min intresseradhet och skötsel
i trädgården - som befruktades
den planmässighet som intresseradhet
i arbetet har för mig och stöpsen
Anna Lindhagen*

och höll ett tal för Svenska freds- och skiljedomsföreningens kongress så sent som dagen före hon blev sjuk, i vad man antar var en hjärnblödning. Hon avled i sviterna samma vecka. Ja, det är lätt att förstå vilken krutgumma hon var under sin livstid. Bara sjukdom kunde stoppa Anna. Vila i frid och tack för rösträtten.

KURIOSA: I Stadsmuséets samlingar finns ett ovanligt objekt. En pepparkaka från 1875. Den föreställer Anna Lindhagen som barn och gjordes av hennes morbror lantbruksingenjör Arthur Schönmeier. Pepparkakan är en gåva till muséet från Carl Lindhagens sterbhus.

FAKTA: Anna Lindhagen var socialdemokratisk politiker och kvinnorrättskämpe. Hon satt i stadsfullmäktige, stadskollegium, folkskoledirektionen och barnavårdsnämnden samt stadsplanenämnden och skönhetsrådet. Hon var ordförande i Rädda Barnen i Stockholms kvinnliga rösträttsförening och i Föreningen koloniträdgårdar, redaktör för socialdemokraternas tidning för kvinnor, Morgonbris, fosterbarnsinspektis vid Stockholms fattigvårdsnämnds utackorderingsbyrå. Hon startade föreningen Stigberget på Söder som driver ett levande museum än idag. Tack vare henne blev Stora och Lilla Sandböte naturreservat och skyddades för eftervärlden. Öarna ägs idag av Skärgårdsstiftelsen och är öppna för besökare. Här finns två museer bland annat. Här finns också Claras stuga som hyrs ut av Naturskyddsforeningen till dess medlemmar.

»En djupt anlagd och känslig natur får ute i trädgården känna den frid han förgäves söker bland dagens buller ... «

För ett renare hav

Skänk ditt bidrag till Östersjöfonden

Bankgiro 264-2981

www.ostersjofonden.org

TACK!

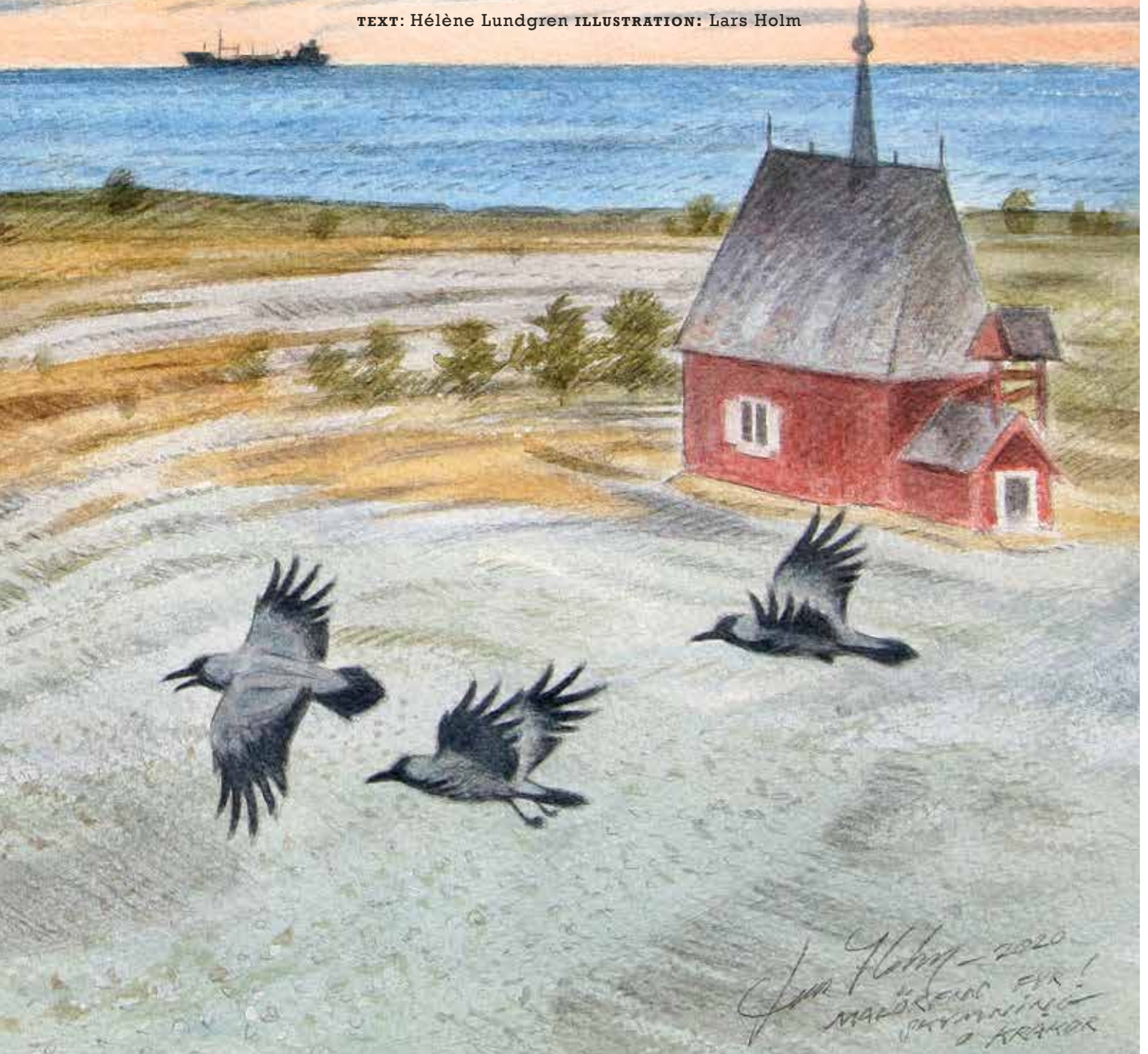
KURIOSA: I slutet av 1700-talet byggdes ett observatorium upp en bit sydost om kyrkan på Malören. Här utförde Kalixsonen professor Jöns Jacob Svanberg mätningar för att fastställa jordens form. 1806 tilldelades han ett prestigefyllt pris från franska Institut National för årets bästa astronomiska arbete.

Lyxig löjrom och playa på Malören

Tre mil rakt ut i havet från Kalix ligger Malören. Med Gustaf von Heidenstams första fyr helt byggd i trä, som lyser på långt håll. På denna karga ö finns en fin sandstrand, kapell, ett rikt fågelliv, havtorn, vedeldad bastu och – i lotsutkiken kan man sova gott i en himmelsäng.

TEXT: Hélène Lundgren ILLUSTRATION: Lars Holm

Med van hand styr Patrik Engström båten ut från den lilla båthamnen en bra bit utanför Kalix och det dröjer inte länge förrän det börjar gunga på havet. Vi ska åka tre mil rakt ut i havet till ön Malören som är präglad av fiske och sjöfart. Malören tillhörde Finland fram till 1809 och har ända sen 1600-talet varit fiskeplats, lotsstation och bemannad fyrplats. Försvaret hade tidigare hand om den gamla lotsstugan och radaranläggningen, men husen hade stått tomma under många år.

– Det var min fru Hanna som en dag förslog att vi skulle försöka göra något på ön. Vi lyckades få hyra lotsstugan av Statens Fastighetsverk och har målat och renoverat allt själva, berättar Patrik som även arbetar på ett sågverk.

2018 kunde de börja hyra ut rum till gäster och Hanna bor här ute på ön hela sommaren. Under högsäsong kör Patrik fyra båtturer i veckan men det går även bra att komma ut till Malören på vintern. När isen lägger sig härute i februari – mars, kan man också köra skoter ut på packisen. Det gungar en del och jag får hålla i mig i båten, men Patrik säger att det bara är gammal sjö och han tycker själv att det är en ganska lugn dag på havet. På vägen ut till ön berättar han att nya Robinson har spelats in här i området, på Seskar Furuön som ligger i Haparanda Sandskar nationalpark. Båtresan tar runt en och en halv timme. På avstånd börjar konturerna av den röda fyren på Malören sakta uppenbara sig.

Vi kliver iland på den höga bryggan och går upp till den gamla Lotsstugan som Patrik och Hanna har byggt om till Malören Lodge. På nedervåningen finns kök, matsal och sju trevliga dubbelrum. Högst uppe i utsiktstornet hittar vi ett mycket mysigt rum där man kan sova gott under en sänghimmel med utsikt över havet i alla väderstreck.

– Till sommaren går det även att hyra hela fyrvaktarbostaden, berättar Hanna som nu har bråda dagar med renovering när hon inte arbetar som lärare.

Innan middagen hinner vi gå en liten sväng på solblekta träspångar till fyren. På vägen träffar vi Ulf Blombäck som kommer från en familj av lotsar i fyra generationer och han är också en av

»Det röda kapellet som är ovanligt högt, kallas »skärgårdens domkyrka« och är den enda havskyrkan som har en domkyrkospira på taket.«

FAKTA

Malören är ett naturreservat. Den stenrika ön har med råen blivit alltmer frodig. Rönnen har tagit fäste och det finns gott om strandärt, kråkvicker och mjölkört. Mer ovanliga arter är strandviva och ormtunga. Mest utmärkande för ön är ändå dess rika fågelliv, som rastplats och för häckning. Silvertärnan är talrik liksom tretåig mås, labb, små och större strandpipare, roska, rödbena och olika typer av måsfåglar.

stugägarna på Malören. Här tillbringade han alla sina barndomssomrar och för 20 år sen köpte han ett eget hus på ön.

– Skärgården här är oerhört grund, runt tio meter och de stora kolbåtarna som passerade här förr i tiden krävde lotsning. Som mest bodde här runt 200 personer med sina familjer och på 40-50-talet arbetade 15 lotsar samt båtsmän på Malören. Min första släkting kom till Malören som fiskare och jägare på 1700-talet, berättar Ulf och erbjuder sig att visa oss fyren nästa dag.

Kalix löjrom

Tillbaka i stugan har Patrik lagat middag och vi sätter oss till bords. Till förrätt dukar Patrik upp Kalix berömda löjrom som lokalt äts på hårt tunnbröd med rödlök och crème fraiche. Vilken underbar lyx, det kan inte bli bättre. Efter middagen eldar vi i öns vedeldade bastu som ligger precis vid vattnet och där blir vi sittande resten av kvällen. Sent på nat-

ten somnar jag gott under sänghimlen till ljudet av havet utanför fönstret.

Innan frukost nästa morgon går jag ut på en promenad runt den karga ön, vars namn betyder runda stenar. Ön är formad som en hästsko och på andra sidan finns en helt underbar sandstrand. Jag kan inte motstå att ta ett uppriskande morgondopp i Bottenviken och springer sen lycklig i sanden. Efter frukost tar Ulf Blombäck med oss till fyren, som är ett statligt byggnadsminne.

– Fyren är 18 meter hög och det är Heidenstams första fyr som han lät bygga byggas i timmer 1851. Virket togs till ön på vintern med häst och släde, berättar Ulf.

Bredvid fyren ligger ett vackert åttkantigt träkapell som 1769 transporterades ut på åtta båtar. Det röda kapellet som är ovanligt högt, kallas »skärgårdens domkyrka« och är den enda havskyrkan som har en domkyrkospira på taket. 🐦

Mer info: www.maloren.se

W

FOTO: MÅRTEN LÅNG, ORIENTERINGSMAGASINET

Boktips
Räddade fyrar
och sjömärken

Hotade fyrar gick att rädda

I Mariestads Fyrsällskaps jubileumsbok följer vi den gamla farleden i Vänern från Viksnäs väster in till Mariestad och vidare norrut till Bornäsudde. Längs vägen passerar vi flera fyrar och sjömärken som föreningen har renoverat. Det kan vi läsa om i boken »Från Viksnäs till Bornäsudde«. Läsaren får också ta del av många spännande händelser från fyrplatserna. År 2008 planerade myndigheterna att riva fyrarna och ersätta dem med fyrljus på mast. Så bildades

Mariestads Fyrsällskap. Syftet var att bevara de över 100 år gamla konstruktionerna. Vilket man har lyckats med.

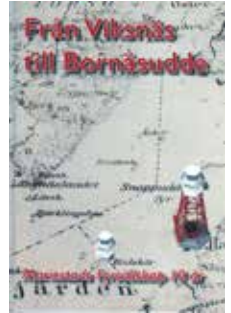
Det är ett imponerande ideellt arbete sällskapet hunnit med under bara ett decennium. Man har renoverat tio fyrar och tre stora sjömärken hittills.

/ ROINE KARLSSON

TITEL: Från Viksnäs till Bornäsudde-Mariestads Fyrsällskap 10 år

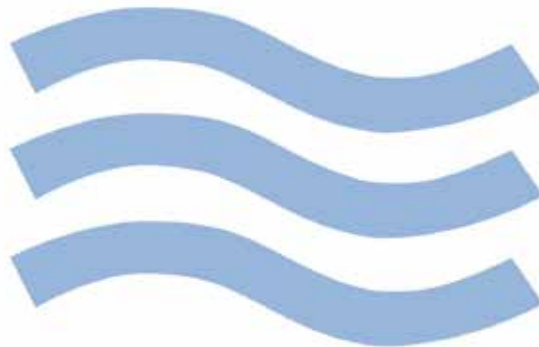
UTGIVARE: Mariestads Fyrsällskap

ANTAL SIDOR: 100 **ISBN:** 978-91-639-9677-1

Sprint-SM i Norrtälje

Den 23–25 april går orienteringstävlingen sprint-SM av stapeln i Norrtälje stadskärna. Antal löpare är omkring 500 som sprids ut med en minuts startintervall. Löptiderna blir mellan 6–15 minuter. På fredagen startar man med knockoutsprint, på lördagen blir det vanlig sprint och helgen avslutas med sprintstafett den 25 april. Ifjol segrade Tove Alexandersson och Gustav Bergman i sina klasser. SVT-sporten planerar att bevaka evenemanget. Arrangör är OK Roslagen.

skärgårdsradion

90,2

Stockholm

107,8

Roslagen

W

FOTO: PRIVAT

Jari Cennet Tammi
simmar långt,
jättelångt.

»Simturen« går från
Oaxen till Öregrund.

Boktips
Unik bok om
Norröra

Norröra – mer än Saltkråkan

I kapellet på Norröra (Saltkråkan) hade man en utställning 2012. Det blev en populär och välbesökt utställning. Och många önskade att det skulle bli en bok vilken släpptes i höstas, ett riktigt praktverk som berättar Norröras historia från då öns högsta punkt började stiga upp ur havet för cirka 2 000 år sedan, till mitten av 1900-talet när fritidsbebyggelsen började ta fart. En berättelse om fisket och jordbruket, skutskeppare och seglatser, sommargäster, och den så populära tv-serien Saltkråkan från 1960-talet. Och en massa fina bilder på gamla öbor. En bok som jag gissar varanda Norrörabo snart har skaffat. Den är vackert redigerad med historiska kartor och bilder.

/ROINE KARLSSON

TITEL: Norröra

UTGIVARE: Norröra IK, Norröra Samfällighetsförening

ANTAL SIDOR: 160 sidor

PRIS: 360 kr

Ultrasimning Oaxen - Öregrund

Den 10 juni startar Jari Cennet Tammi sin extremt långa simsträcka från Oaxen i södra skärgården till Öregrund längst i norr. Han simmar nio kilometer per dag delat i tre omgångar. Efter en månad räknar han med att vara framme. Rutten ligger längs öar där Skärgårdshandlarna finns, så det går bra att fylla på med förnödenheter. Jari håller rätt kurs med hjälp av en speciell gps och högtalare mot tinningen. Tält och packning har man med sig på en flytande »Ruckraft«. Han har också startat en insamling åt Skärgårdsstiftelsen för att stötta dess verksamhet. Skärgårdsradion bevakar simningen dagligen och Jari uppdaterar kontinuerligt på Facebooksidan »The Reef Swim Camp« hur det går. Se mer info på thereefswimcamp.com.

SEA BAG

SEABAG är en storsäck avsedd för Stockholms skärgård.

Säckarna finns i flera storlekar och passar perfekt för byggarbetsplatser, tomtröjningar och rensning av sjöbodar.

Besök gärna seabag.se för mer information. Det går också bra att kontakta oss på 08-409 190 50 eller info@seabag.se

Av Länsstyrelsen auktoriserat bevakningsföretag.
Tillsyn och Larmutryckningar av er fastighet, året runt.
08-718 41 31 070-712 59 34 www.obevakning.se

Smörgåstårter
& exotiska bricker
på beställning!

Öppettider: vard 09-20, lör 09-18, sön 10-18
0294-102 55 Ol Anders väg 1, Skärplinge

ROSLAGENS SJÖFARTSMUSEUM GÅSVIKSVÄGEN 47 - ÄLMSTA - VÄDDÖ

Sveriges största privata sjöfartsmuseum med rika samlingar från Roslagens sjöfart under gången tid. Egen gästbrygga vid Vaddö kanal. Vi kör även turistturer med vår ångslup Elmsta i Vaddö kanal. Museibutik med souvenirer, kaffe och glass.

Öppettider:

Juni - augusti kl 10-16

För bokning av resa med ångbåten kontakta museet. Extra öppethållande för familjer och mindre grupper efter överenskommelse. För eventuella ändringar pga Coronapandemin se www.sjofartsmuseet.se

Roslagens Sjöfartsmuseum

Box 56, 764 91 Vaddö

0176-502 59

info@sjofartsmuseet.se

www.sjofartsmuseet.se

Vi finns även på Facebook och Youtube

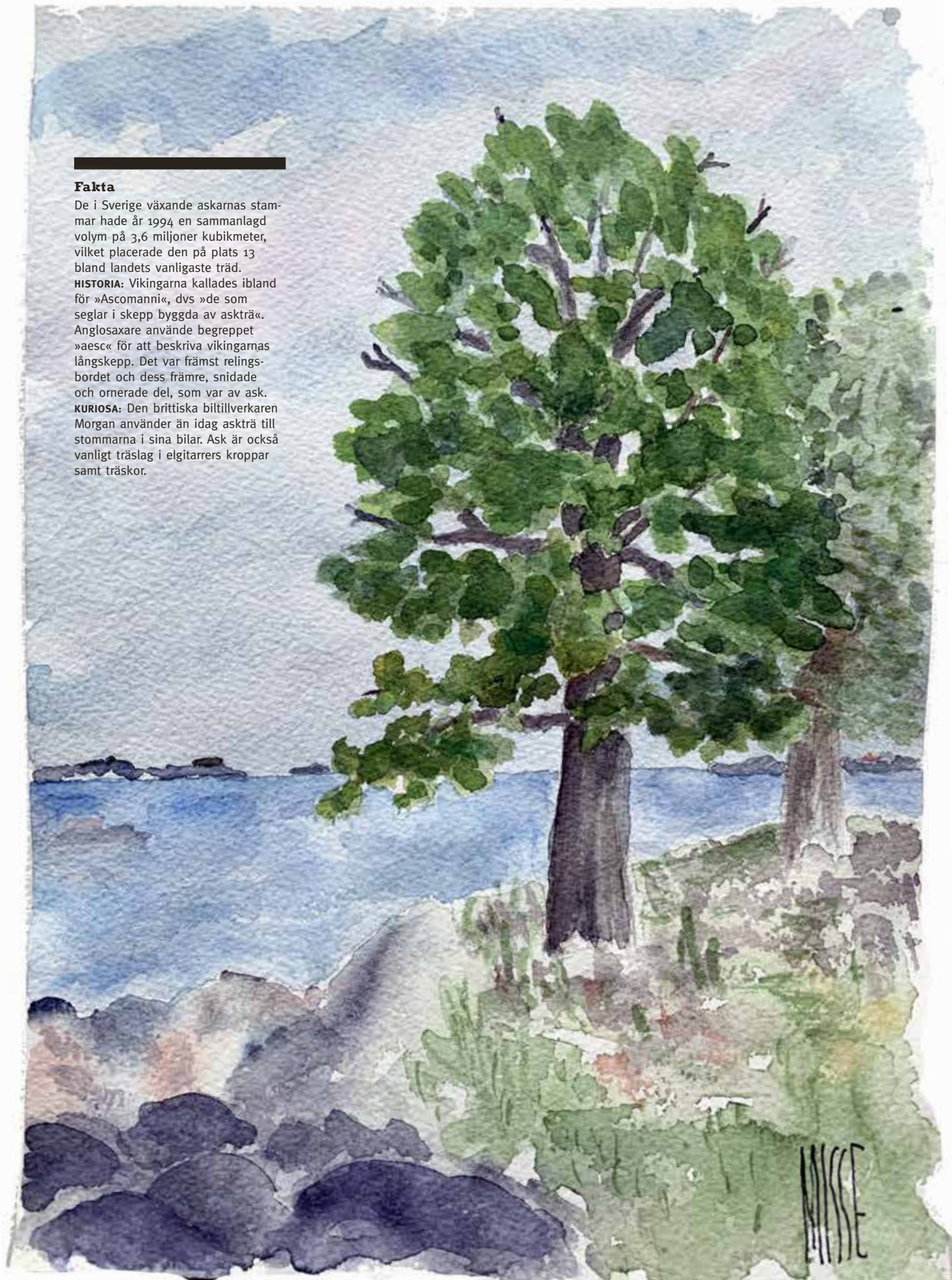

Fakta

De i Sverige växande askarnas stammar hade år 1994 en sammanlagd volym på 3,6 miljoner kubikmeter, vilket placerade den på plats 13 bland landets vanligaste träd.

HISTORIA: Vikingarna kallades ibland för »Ascomanni«, dvs »de som seglar i skepp byggda av askträ«. Anglosaxare använde begreppet »aesc« för att beskriva vikingarnas långskepp. Det var främst relingsbordet och dess främre, snidade och ornerade del, som var av ask.

KURIOSA: Den brittiska biltillverkaren Morgan använder än idag askträ till stommarna i sina bilar. Ask är också vanligt träslag i elgitarrers kroppar samt träskor.

Kunglig jätte från Odens tid

Det sägs ofta om asken att den är som kungen. Han kommer sist och går först. Förklaringen är att av lövträden är asken det träd som slår ut sist på våren och ofta faller sina löv först på hösten.

TEXT O ILLUSTRATION: Misse Ljungström

Vi bör också behandla asken med kunglig respekt, eftersom asken är det viktigaste trädet i vår nordiska skapelseberättelse. »Yggdrasil är de nordiska folkens världsträd,« skriver Christel Kvant i sin fina bok *Trädets tid*. »Asken är världens mittpunkt och dess krona breder ut sig över allt känt land och från bladen faller daggen som regn över jorden«. I det mer än 1 000-åriga diktverket *Völvans spådom*, som inleder den poetiska Eddan, beskrivs den förkristna uppfattningen om världen. Namnet Yggdrasil, som har tolkats som »Odens träd« står i gudarnas hem Asgård och suger näring ur tre källor. Den viktigaste är den urgamla Urdarbrunnen.

Den som minns skapelsemyterna vet att Yggdrasil även får näring ur vishetens källa, den som ger Oden hans klokhed, samt ur dödsrikets källa, som så småningom kommer att förgöra trädet och därmed världen. De tre ödesgudinnorna; nornorna Urd, Verdandi och Skuld, sitter vid Yggdrasils fot och spinner människornas livstrådar. Urd står för ursprung, Verdandi styr över varandet och Skuld om det som ska komma. Eddan berättar också att Oden skapar Ask; Nordens Adam, genom att tillsam-

mans med Ve och Vile blåsa liv i en drivvedsstock av ask. Nordens Eva; Embla, skapas på samma sätt, men ur en alm. Med detta i minnet är det lätt att förstå att asken tidigt fick särställning inom mytologin och kulturen och att den haft stor betydelse för människorna långt in i våra dagar.

Löven som foder

Askens hårda och elastiska virke användes förr till en mängd jordbruksredskap samt åror, vapen och skidor, men senare även till konstruktioner av flygplansstommar. Nu är den inom många områden ersatt med konstmaterial men lever fortfarande kvar i idrottsredskap och verktygsskaft. Genom århundradena har asken också setts som förnämligt kreatursfoder och särskilt i karga områden med sparsam höslätter har askens löv noggrant samlats in genom att träden varje sommar har hamlats, det vill säga beskurits. Fortfarande kan man kring gamla gårdar i skärgården se askar med

spår av tidigare hamling som stora bulor en bit upp på stammen. De påminner oss om skärgårdens fiskarbönder, som var mästare i att ta tillvara alla möjligheter att försörja sig i den tuffa övärlden.

Ask, *fraxinus excelsior* på latin, kan bli omkring 200 år gammal och ända upp till 40 meter hög. Asken finns i södra och mellersta Sverige och är utbredd i hela Europa. Tyvärr är asken, precis som almen, hotad av förgörande sjukdomar sedan några tiotal år tillbaka. Almen har sin almsjuka, som beror på att den angrips av almsplintborren, som trivs i det allt varmare klimatet. Kanske är den på väg att dö ut. Asken har drabbats av en svampsjukdom som ger sig på askens unga skott och antagligen också har samband med extremväder och förändrat klimat. Försvinner dessa pampiga lövträd kommer trädarna till vår hedniska bakgrund att försvinna och efterlämna en sorg över de döda jättarna i både natur och kultur. Så om du har en ask i din närhet, njut av den och var rädd om den! Kanske sitter nornorna ännu kvar vid dess fot och spinner våra livstrådar. 🐦

»Yggdrasil är de nordiska folkens världsträd ... Asken är världens mittpunkt och dess krona breder ut sig över allt känt land och från bladen faller daggen som regn över jorden.«

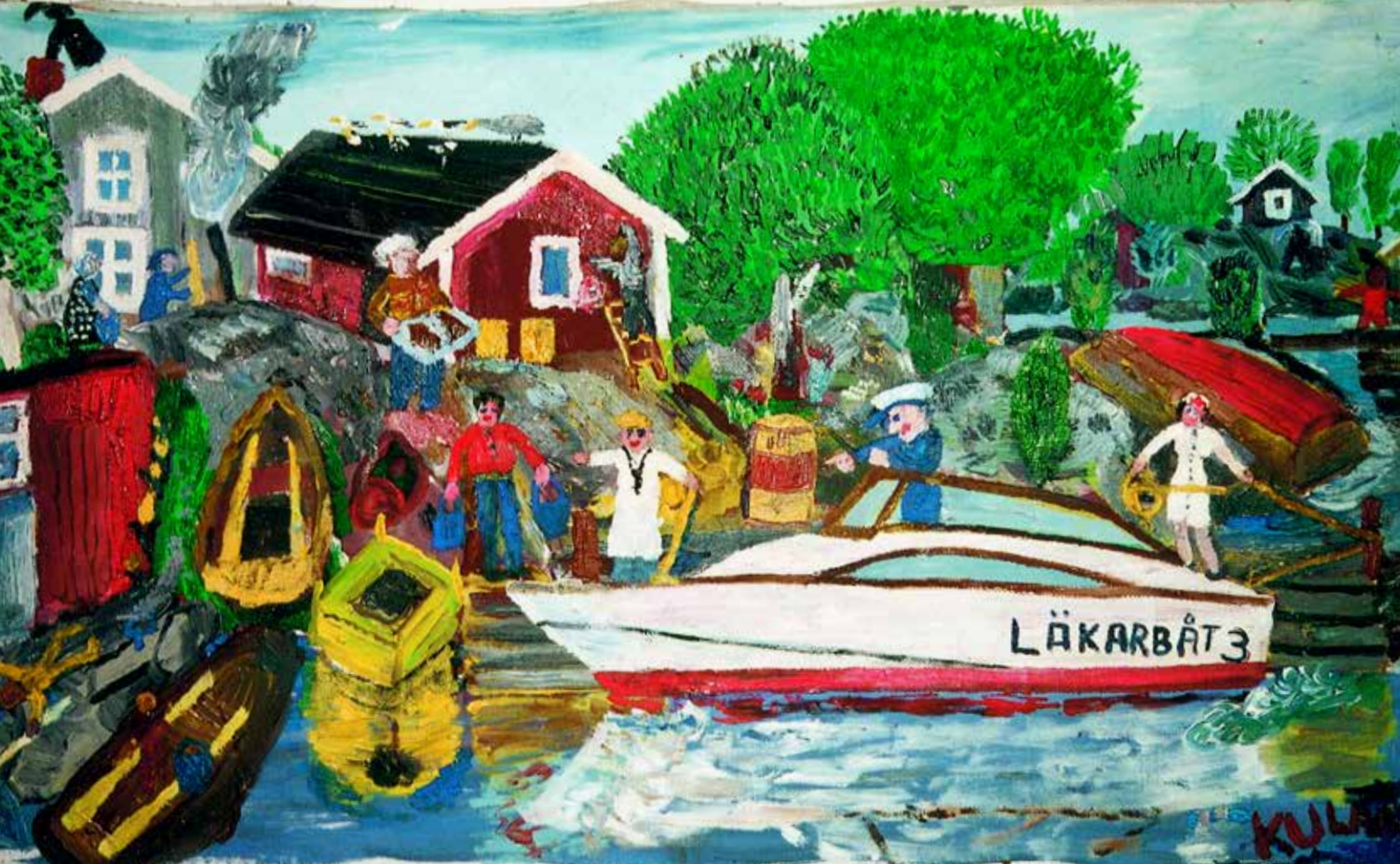

ILLUSTRATION: ERIK »KULAN« WENNBERG

Läkarbåtens turné till öarna

Konstnären Erik »Kulan« Wennberg har mycket att berätta via sina oljemålningar. Motiven hämtar han ur verkliga händelser. Den här gången om när läkarbåten kom ut till Rödlöga långt ut i ytterskärgården och Kulan bjöd på nyrökta flundror.

Tavlan är som hämtad ur verklighetens »Skärgårdsdoktor». Det sägs att inspirationen till tv-seriens doktor Johan Steen kom från den legendariske distriktsläkaren Per Ullhammar, som 1968 startade turerna ut i skärgården med sin egen privata båt, en snabbgående Smuggler. Ullhammar tjänstgjorde som »skärgårdsdoktor« i mellanskärgården och gick i pension 1997. Han var otroligt hängiven sitt arbete och kom så fort någon kallade, oavsett dag eller klockslag. En sann hjälte och empatisk medmännis-

ka. Det utvecklades också en nära relation till patienterna på öarna. Så till den grad att han till och med gick på deras födelsedagsfester och begravningar.

Läkarbåten drivs fortfarande av Djurö vårdcentral och kör till öarna Möja, Runmarö, Sandhamn, Nämdö, Gällnö, Lådna, Svartsö och Ingmarsö. Doktor Ullhammar lever inte längre men minnena finns kvar och han är saknad. Hans »arvtagare« kan få höra »annat var det på Ullhammars tid. Då kunde man få saker gjorda även om det

var söndag«, berättade distriktsläkare Hans Östergren i en intervju för Läkartidningen.

Motsvarande läkarbåt startades den 18 juni 1971 i norra delen av skärgården. En tur den så kallade »skärgårdsturen« gick till Ljusterö, Gräskö, Svartlöga, Rödlöga och Arholma varje onsdag under sommaren. Lagom till lunchrasten lade läkarbåten till vid Rödlögas brygga. Det passade ju bra då Kulan ibland kom och serverade nyrökta flundror på ett fat till lunchen. Han och sönerna älskade att fiska och kunde få stora fångster på den här tiden. De och rödlögaborna hade stor glädje av att läkarbåten kom regelbundet. Det hände att man fick ta bort fiskedrag som fastnat både här och där på olämpliga ställen. Krokarna som läkarteamet plockat bort finns nu att beskåda på en annan tavla som hänger på Norrtälje sjukhus. / JOSEFIN EKBERG

Guiden

Ängsö nationalpark

Allt fler hittar ut till naturen i pandemitider. På våren-försommaren är Ängsö nationalpark en höjdare. Känd för sin äng med orkidéerna Adam och Eva.

Din Skärgårdsguide

Hjälper dig att hitta krogar, vandrarhem, spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer ...

Nytta o. nöje

Antikt/Loppis

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
VEGA ANTIKLADAN, NYNÄSV. 3 HANINGE
»En av Haninge kommuns kulturhistoriska byggnader«
072-519 19 63
Vega Antikladan på Facebook
@vega.antikladan på Instagram
www.kvarngarden.se

Antikt/Hantverk

FYRVERKET I MARINBODEN
TROSA HAMNBODARNA
fyrt@telia.com
070-576 01 26
www.fyrverket.se
facebook.com/marinboden

Badtunna/Bastu

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Bageri

ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR
0173-129 99
www.adaskafe.se
NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkekonditori.se

Bastu/Jacuzzi

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ, 08-541 385 30

Boende

Norra Uppland

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se

HOTELL KLOCKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-300 65
www.klockargarden.nu
NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ
0708-841 442
www.gamlajarnhandeln.se
ÖRSKÅRS FYR
Boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ARHOLMA NORD
0176-560 40
www.arholmanord.se
CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se
FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
FRITIDSBYRN KAPELLSKÅRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69
0708-800 838
www.fritidsbyn.se
FURUSUNDS VÄRDShUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Värdshus
GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
HAGA GÅRD & STALL, HERRÅNG
070-611 35 52
www.hagastall.se
LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99,
www.lidovardshus.se

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com,
facebook.com/pensionatgranparken
SVEN FREDRIKSSON BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE
070-209 42 43
www.svenfredriksson.com
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se
ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnpensionat.se

Mellersta skärgården

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN
08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se
GRINDA VÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGMARSÖ
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KERSTIN ÖHMAN MOBERG, NÄMDÖ
070-433 11 66

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.lillsved.se

SANDHAMNS VÄRDSHUS,
08-571 530 51
www.sandhamns-varldshus.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

STORA KALHOLMENS VANDRARHEM
070-337 82 45
www.storakalholmen.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedand-breakfast.se

WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM
08-541 301 50
www.waxholms hotell.se

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Södra skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

FIRST CAMP NICKSTABADET, NYNÄSHAMN
08-520 127 80
www.firstcamp.se/nickstabadet-nynashamn

FJÄRDLÅNG VANDRARHEM
073-595 53 03
www.fjardlang.com

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

LANDSORTS VANDRARHEM,
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11,
www.g-mo.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se

SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

STF STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

SÅLSTATIONEN, GÅLÖ
073-97 04 753,
076-54 24 005
www.salstationen.com

TRE SMÅ RUM I TROSA BED & BREAKFAST, TROSA
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

TVÅ SMÅ SVIN, TROSA
0739-840 989
www.tvamasvin.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

VEGA STADSHOTELL, NYNÄSV. 8 HANINGE
»Ett charmant och privat affärs/familjehotell«
08-777 22 91
www.vegastadshotell.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG KASTÖREN, KUMLINGE
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

PENSIONAT SOLHEM, ÅLAND-MARIEHAMN
+358 18 163 22,
+358 400 596 046
www.pensionatsolhem.ax

Boule

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Båtuthyrning

HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGMARSÖ
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Camping

FIRST CAMP NICKSTABADET, NYNÄSHAMN
08-520 127 80
www.firstcamp.se/nickstabadet-nynashamn

FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi

Cykel

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se

FORSMARKS VÄRDSHUS,
0173-501 00
www.forsmarkwardshus.se

GRINDA VÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se

ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM,
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Event/charter/båttur

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00,
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66,
www.idoborg.se

LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
070-571 85 50
www.linjettcharter.se

SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
www.helmi.se

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Fiske/sportfiske

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 05
www.nynasslott.se

ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Galleri/Konst/ konsthanterverk

**GARVAREGÅRDEN TROSA CAFÉ,
MUSEUM & HANTVERKSbutik, TROSA**
0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ +358 (0)18 382 99**
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Gokart

GOKART FÖR ALLA, MALSTA
0176-22 62 62
www.gokartforalla.se

Grupp & Ledarskaps- utveckling

ÅVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se
facebook.com/avenyrenso

Guidning

SÄLSTATIONEN, GÄLÖ
073-97 04 753, 076-54 24 005
www.salstationen.com

Gym

**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Gårdsbutik

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ

0708-87 13 67,
070-879 69 69
www.samstorp.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
TOMTA KALKONFARM, GRISSLEHAMN
0175-306 90,
070-545 20 10

Cårdsbutik/Fiskrökeri

VÄSTERRO, LEMLAND, ÅLAND
+358 405 642 308
www.vasterro.ax,
facebook.com/vasterro

Gästhamn

**DALARÖ TURISTBYRÅ & GÄSTHAMN,
DALARÖ**
08-501 508 66
www.dalaro.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRINDA WÄRDShUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LIDÖ WÄRDShUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN
08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
UTÖ WÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Hästhottell

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514, +358 457 33
14 229
www.granlundagard.ax

Kajak

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ,**
08-541 385 30, www.lillsved.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Kajak/SUP

GRINDA WÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
KAJAK & UTELIV, RÅDMANSÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kajakturer

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00, 0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kitesurf/kurser/ kitebutik

**KITEBOARDCENTER,
VANADISVÄGEN 21, STOCKHOLM**
Kitekurser alla dgr med vind.
Butiken öppen vard 11-15.30.
Övrig tid förbokas.
070-046 40 42
www.kiteboardcenter

Konferens

Norra Uppland

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 90
www.salnogard.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnspensionat.se

Mellersta Skärgården

**BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM,
VAXHOLM**
08-541 750 60
www.bogesundsslottsvandrarhem.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se
GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN
08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se
GRINDA WÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ**
08-541 385 30
www.lillsved.se
VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com
ÅVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se
facebook.com/avenyrenso

Södra Skärgården

BERGS GÅRD, TROSA

0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND

08-571 561 10,
www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ

08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE

08-504 204 40
www.haringeslott.se

LAGNÖ STUDIO, TROSA

0156-224 70
www.studiolagno.se

LANDSORTS VANDRARHEM

08-520 341 05
www.landsort.com

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT

070-542 80 48,
www.g-mo.se

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,

0725-29 46 80
www.nynasslott.se

ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ

08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se

SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ

08-501 551 00
08-501 551 35 (boka bord)

www.smadalarogard.se

TROSA STADSHOTELL, TROSA

0156-170 70
www.trosastadshotell.se

facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÅRDShUS

08-504 203 00
www.utovardshus.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA

+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?

För 500 kr per år är platsen

din. Boka till:

josefin@magasinskargard.se

Kiosk/Servering/ Minilivs

UTÖ VÅRDShUS

08-504 203 00
www.utovardshus.se

Krogar/cafeer

Norra Uppland

ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR

0173-129 99
www.adaskafe.se

CALLES FISK, HÄLLNÄS

0294-231 10,
070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE

070-672 99 23
www.carinaskarating.se

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR

073-64 65 925 (öppnar 1 april)
www.edstradgard.se

NORRSKEDIKA HOTELL, NORRSKEDIKA

0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

SUNDBODEN, ÖREGRUND

0173-133 64,
www.sundboden.se

Norra skärgården

ANKARET RESTAURANG & BISTRO, ÄLMSTA

0176-520 20
www.ankaret.net

ARHOLMA NORD, ARHOLMA

0176-560 40
www.arholmanord.se

CAFÉ TRUTEN, RÖDLÖGA

0176-871 01 (sommartid)
www.rodlogaboden.se

EDBLAD O CO, GÅSVIK

www.edblad.com/gasvik
FURUSUNDS VÅRDShUS, FURUSUND

0176-803 44
www.facebook.com/Furusund

KVARNUDDEN KAFÉ, GRÄDDÖ

0176-400 50 (sommartid)
www.kvarnudden.se

LOTSVILLAN PAD THAI, SIMPNÄS-BJÖRKÖ

0176-525 12 (sommartid)
www.sirpercys.se

PIZZERIA GRÄDDÖ, GRÄDDÖ

0176-400 11
RESTAURANG KINA THAI,
ÖSTHAMMAR, 0173-175 54

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ

0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

ÅTELLET I NORRTÄLJE

0176-70 04 50, www.atellet.se

Mellersta skärgården

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ

08-571 458 54
www.bullandokrog.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ

08-571 490 00
www.djuronaset.com

GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN

08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se

GRINDA WÅRDShUS,

08-542 494 91
www.grinda.se

NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA

070-516 54 04
www.nedergarden.com

OSTMAKERIET, RINDÖ

070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

RÖKERIET FJÄDERHOLMARNÄS

08-716 50 88
www.rokeriet-fjaderholmarna.se

SANDHAMNS VÅRDShUS

08-571 530 51
www.sandhamns-varldshus.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA

08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

SOLBRÄNNAN RESTAURANG & CAFÉ, ÖSTERSKÄR/ÅKERSBERGA

08-540 609 09
www.solbrannan.se

facebook.com/Solbrannan- Restaurang-Café

STAVSNÄS SJÖKROG, STAVSNÄS

0760-08 15 16
www.stavsnassjokrog.se

WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM

08-541 301 50
www.waxholmshotell.se

VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM

08-12 00 48 70
www.kastellet.com

WIKSTRÖMS FISK, MÖJA

08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se

ÖSTANÄ SJÖKROG, ÖSTANÄ FÄRJELÄGE

08-543 531 00
www.ostanassjokrog.se

Södra skärgården

GARVAREGÅRDEEN TROSA CAFÉ, MUSEUM & HANTVERKS BUTIK, TROSA

0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE

08-504 204 40
www.haringeslott.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT

070-542 80 48
www.g-mo.se

NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING

0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)

www.mekkakonditori.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN

08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ

08-520 400 30
www.nattaro.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ

08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SYSTRARNA BRÅDHE'S, NÄVEKVARN

070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com

TRE SMÅ RUM I TROSA BED & BREAKFAST, TROSA

0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se

facebook.com/tresmarumitrosa

TROSA HAVSBAD

0156-124 94
www.trosahavsbad.se

TROSA STADSHOTELL, TROSA

0156-170 70
www.trosastadshotell.se

facebook.com/trosastadshotell

TVÅ SMÅ SVIN, TROSA

0739-840 989
www.tvamasvin.se

UTÖ VÅRDShUS, 08-504 203 00

www.utovardshus.se

VEGABAREN, NYNÄSV. 8 HANINGE

»Sveriges grönaste hamburgare.
Valfria färskas grönsaker.
Över 100 maträtter.«

08-777 20 58
www.vegabaren.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ

+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi

SILVERSKÄR

+358 18 525 565
www.silverskar.com

Livsmedel

GRINDA LANTHANDEL, GRINDA

08-542 494 91
www.grinda.se

INGMARSÖ LIVS, INGMARSÖ

08-542 460 20
ingmarso.livs@telia.com

ICA BAROMETERN, VÄDDÖ

0176-930 04
www.ica.se/butiker/norra/

norrtälje/ica-barometern

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDShANDEL

0176-400 12
ICA KASTBERGS, HÄLLNÄS

0294-220 05
www.ica.se/kastbergs

ICA TORGET, SKÄPLINGE

0294-102 55, www.ica.se

ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA

0176-778 80
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ

08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se

RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA

0176-870 60 (öppet sommartid)
www.rodlogaboden.se

SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
facebook.com/spillersboda-lanthandel
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se
SYSTRARNA BRÄDHE'S, NÄVEKVARN
070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com

Lägerverksamhet

ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.aventyretvassaro.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV,
0176-26 20 68
www.bergshamravav.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
GRÄSKÖ BÅTVARV
0176-452 55, 0708-53 63 13
www.graskobatvarv.se
LAGERVIKS BÅTVARV, BLIDÖ
0176-820 04
www.lagerviks.se
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.rasmora.se
SKÄRGÅRDSVARVET, GRÄDDÖ
0730-29 39 49
www.skargardsvarvet.se
SVINNINGE MARINA, ÅKERSEGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se

Minigolf

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanastgasthamn.se
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67
070-879 69 69
www.samstorp.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Museum

BATTERI ARHOLMA KUSTFÖRSVARSMUSEUM, ARHOLMA
0176-560 40
www.batteriarholma.se
GARVAREGÅRDEN MUSEUM, TROSA
0156-122 20
KLAVERENS HUS, LÖVSTABRUK
076-904 89 16
www.klaverenshus.se
KLUBB MARITIM, OXELÖSUND
073-815 74 52
klubbmaritim.weebly.com
KNUTMASSOMUSÉET KVARNEN, GIMO,
0173-867 95,
www.knutmasso.se
MÖJA HEMBYGDMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/moja
NYNÄSHAMNS JÄRNVÄGSMUSEUM
08-754 24 34
www.njm.nu
ORNÖ MUSEUM
070-796 18 18
www.ornomuseum.se
ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.moja.nu/roland-svensson-museet
SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
SKÄRGÅRDSMUSEET, STAVSNÄS
08-571 501 15
www.skargardsmuseet.org
NATURUM STENDÖRREN, TROSA/NYKÖPING
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se
VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM
08-12 00 48 70
www.vaxholmsfastning.se
VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com
ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM, BASTÖVÄGEN 7, PÅLSBÖLE
+358 (0)18 439 64,
alands.fotografiska.museum@aland.net
www.alandsfotografiska-museum.com
ÅLANDS JAKT OCH FISKEMUSEUM, KÄRINGSUND/ECKERÖ
+358 18 382 99
+358 40 588 67 16
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Ridning

Norra skärgården

HAGA GÅRD & STALL, HERRÄNG
070-611 35 52
www.hagastall.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN

010-563 73 26
Tips till sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjömack

GRINDA VÄRDHUS, GRINDA
08-542 494 91, www.grinda.se
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Räfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Sjötaxi/rederier

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget
NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN, BLIDÖ
070-932 97 95
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19, www.taxibat.nu
SKÄRGÅRDSTRAFIK & CHARTER, STAVSNÄS
08-571 501 00, www.battaxi.se

UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se

Skulpturer

STAFFAN STRAND, HARGSHAMN
0730-817 313
www.strandsculptures.se

Spa/relax

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-587 050 00
www.fagelbrohus.se
GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN
08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

Stugor

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42, www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
ÖRSKÄRS FYR
0173-340 21,
www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

FRITIDSBYNN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se

Mellersta Skärgården

GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE,
INGMARSÖ, 070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KERSTIN ÖHMAN MOBERG, NÄMDÖ
070-433 11 66
STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se
SVARTSÖ SJÖBODAR, SVARTSÖ
08-542 471 10
www.svartsosjobodar.se
VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Södra Skärgården

**FIRST CAMP NICKSTABADET,
NYNÄSHAMN**
08-520 127 80
www.firstcamp.se/nickstabadet-
nynashamn
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SÄLSTATIONEN, GÅLÖ
073-97 04 753,
076-54 24 005
www.salstationen.com
TROSA HAVSBAD,
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ STUGA,
070-251 01 21,
www.utostuga.se

Hela skärgården

STUGSOMMAR
020-625 625
www.stugsommar.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi
**KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG
KASTÖREN**
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

Turistbyråer

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00,
www.dalaro.se

LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION
0295-202 20,
0295-214 06 (bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnykoping.se
NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se
ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
www.orno.se
OXELÖSUNDS TURISTBYRÅ
0155-383 50
www.visitoxelosund.se
TROSA TURISTCENTER
0156-522 22
www.trosa.com
UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
www.utoturistbyra.se
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80
VISIT ROSLAGEN
0767-650 660
www.roslagen.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09
www.varmdo.se
**VÄDDÖBYGDENS
TURISTINFORMATION**
www.vaddobygden.se
ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Tälthotell

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

Utomhus-SPA

**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Vattenskidor/ Wakeboard

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Viltsafari

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

Vinprovning

**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
**VINPROVNING ENOGASTRONOMISKA
UPPLEVELSER**
Systembolaget Sök dryck/
Gustavino, 070-798 24 48
www.gustavino.se

Yoga

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66, www.idoborg.se
**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Ölprovning/ bryggerivisning

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, 0737-19 07 09
www.angbryggeri.se

Örn & Säsafaritur

**SKARGÅRD – GUIDADE SEGLINGS-TURER,
NYNÄSHAMN**
070-572 19 17
www.skargard.eu

Övrigt

Åpotek/systemombud

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
LJUSTERÖ GÄSTHAMN
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se
SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
facebook.com/spillersboda
lanthandel

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Arbetskläder

4WORK, NORRTÄLJE
www.4work.se

Arkitekt

**KREAPLAN ARKITEKTKONTOR,
STOCKHOLM**
070-638 39 28
www.kreaplan.se

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-770 00
www.roslagenssparbank.se

Belysning/lampor/ systemombud

PAPPERSSTUGAN, ÄLMSTA
0176-523 69
www.pappersstugan.com

Bergsprängning

NJ MARK, NORRTÄLJE
070-602 32 42

Bio

STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70,
www.studiolagno.se

Blomlådor

GRÄDDÖ BLOMLÅDOR
0700-534 867

Bondgård

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

Brunnsborrning

SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se

Bryggeri

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, www.nyab.se
**VÄSTERGÅRDEN BRYGGERI, NORR-
TÄLJE**
070-580 38 57
www.vg-bryggeri.se

Bryggor

REUTERSKIÖLD SNICKERI,
STOCKHOLM
076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se

Bränneri

NORRTELJE BRENNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrteljebrenneri.se

Bygg/byggtjänster

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
070-932 97 95
tommy.bygg@telia.com
FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08
GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI,
RÅDMANSÖ, 070-723 41 20
www.graddobygg.se
MAGNUS FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25
www.falkentreprenad.com
MATTSSON & THOLÉN, NORRTÄLJE
0733-11 99 91
www.mtbygg.se
NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77, www.ngbygg.se
NORRTÄLJE SNICKERI
0709-480 326
PA BYGG & INREDNING, ÖSTHAMMAR
073-023 57 64
www.pabygginredning.se
SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se
TOTTE GRÖNWALL SNICKERI,
FURUSUND
0709-40 82 38

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Bygg/Sanering Rivning/Transport

SKADESERVICE, ÖSTHAMMAR
010-155 61 00
www.skadeservice.se

Båtförsäljning/ Båttillbehör

ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
– VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båtbyggeri

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGAR-
SKOLA, INGMARSÖ,
0733-52 20 04
www.trabatar.net

Båtförvaring/service

RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00,
www.ramsmora.se

Båtmotorer

Försäljning & Service –
Johnson, Evinrude E-tec G2,
Tohatsu, Honda m fl
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
– VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

Båtservice

Vinterförvaring o service,
båtar o utombordare,
bottenfärger o tillbehör.
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
– VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Bärgning/Bogsering

SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.se

Catering

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12,
070-175 91 88
www.sirpercycatering.se
SYSTRARNA BRÄDHE'S, NÄVEKVARN
070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com
ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnspensionat.se

Delikatesser

OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

Däck

SVENNES DÄCK, HÅLLNÄS
0294-220 37
GUMMICENTRALEN, NORRTÄLJE
0176-103 71
www.gummicentralen.org

Ekokött

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

Elbilar

EPTON TRADING
08-10 82 83
www.epton.se

Elservice/installation

GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636,
www.graddoel.se

Entreprenad

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
0708-45 58 63
arkipelagservice@telia.com

Fasadmålning

STRÖMBERGS RÖDFÄRGSMÅLNING
070-592 15 31

Fastighetstillsyn/larm

VÄRMDÖ ÖBEVAKNING
08-718 41 31, 070-712 58 34
www.obevakning.se

Festlokal/bygdegård

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD,
GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com

Färg/Golv

NORDSJÖ IDE & DESIGN,
ÖSTHAMMAR
0173-212 35,
070-787 87 68
www.roslagensgolv.se

Grill/kiosk

LJUSTERÖ KIOSK & GRILL
08-542 422 31

Grus/jord

JIDSTRANDS ENTREPRENAD, BLIDÖ
070-562 33 88
REDERIAB SKÄRGÅRDSGRUS,
GÄLLNÖBY
www.skargardsgrus.se
070-571 95 80
WESTERBERGS GRUS, DJURÖ
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Gärdesgård

INSJÖNS GÄRDESGÅRD
072-560 69 73
www.gardesgard.se
JONAS GÄRDESGÅRD, LUDVIKA
076-141 57 81, 076-941 96 63
www.jonas-gardesgardar.se

Hydraulik

ÖSTHAMMARS INDUSTRIHYDRAULIK
0173-25 28 50
www.industrihydraulik.se

Industriteknik

RITAB, ROSLAGENS INDUSTRITEKNIK AB
0173-217 90
www.ritab.se

Inredare/Stylist

INDOOR STYLING & DESIGN,
NORRTÄLJE
0708-118 656

Inredning/Hantverk/ Present

CALLES FISK, HÅLLNÄS
0294-231 10,
070-559 86 78
www.kallesfisk.nu
CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE
070-672 99 23
www.carinaskarating.se
HANTVERKETS HUS, LEUSTABRUK
www.hantverketshus.se
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
www.jessofsweden.se
KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53,
www.kulan.org

LENA LINDERHOLM, KASTELLET-
VAXHOLM
www.linderholm.se
LILLA PARADISET, TROSA
0156-137 53
www.lillaparadiset.com
LEUFSTA HANDKRAFT, LEUSTABRUK
www.leufstahandkraft.se
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
PLURR, LJUSTERÖ
www.plurr.se
SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD,
LANDSORT
08-520 341 05,
073-231 90 01
www.landsort.com
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
0709-46 84 18
www.sundboden.se
ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Kakel/badrum

ÅKERLUNDS GRUND &
BETONGFÖRÄDLING
070-795 48 51

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se
SKORSTENSMÄSTAREN,
SALTSJÖ-BOO
0727-102 207
08-10 22 00
www.lagaskorsten.se

Kläder

EDBLAD
www.edblad.com
MYBLISS, ÖSTHAMMAR
070-855 96 62
www.mybliss.se
PEP'N CHILLI
0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund
www.pepnchilli.se

Kök/inredning

KÖKSODEN, SEBENDE-NORRTÄLJE
0176-126 63
www.köksboden.se

Markiser/persiener/ gardiner

JANSSONS MARKISER, NORRTÄLJE
0176-177 95
www.janssonsmarkiser.com

Muddring

GÄVLEBORGS SJÖSANERING
070-607 61 42
www.sjosanering.se

Måleri

STRÖMBERGS RÖDFÄRGMÅLNING
070-592 15 31
christer_stromberg@hotmail.se
TREVIS MÅLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03,
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

Möbler

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
www.sundboden.se

Naturområden/ förvaltare

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
08-123 124 00 vx
www.skargardsstiftelsen.se

Naturresevat

NYNÄS SLOTT, SÖRMLAND
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
NATURUM STENDÖRREN,
TROSA/NYKÖPING
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Plåttunnor

PLÅTTUNNOR, GRÄDDÖ
076-392 07 24

Postombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Rörmokare

RÖRBÅTEN BJÖRN PALMQVIST VVS AB,
VENDELSÖ,
08-776 12 56,
0708-63 42 34
www.rorbaten.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Sjötransporter/frakt

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, BLIDÖ
0708-45 58 63
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se
SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu
WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND,
DJURÖ
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Skräddarsydda paket

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-28 05 442,
www.bokajak.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12,
www.soderarm.com
UTÖ VÅRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Smycken

CLAUDIA P
www.claudiap.se
EDBLAD
www.edblad.com
GULDSMEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldsmederna.se
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
070-351 17 94
www.jessofsweden.se
MUSKOT FASHION, ÖREGRUND
www.muskotfashion.se

Såg/snickeri

BOLIST BERGSHAMRA SÅG
0176-26 02 10
www.bolistbergshamra.se
NORRTÄLJE SNICKERI AB
0709-480 326
norrtaljesnickeri@live.se
BOLIST REFSNÄS SÅG GRÄDDÖ
0176-402 65,
www.bolistradmanso.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Trädgård

TAKSOPEN
www.taksopen.se

Utbildning/kurser

ERIKSSONS BYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36
KUSTEN.SE – MARINA UTBILDNINGAR
070-828 87 85
www.kustens.se
VÄDDÖ FOLKHÖGSKOLA
0176-528 00
www.vaddo.fhsk.se

Ved

VÄDDÖ VED
070-340 32 29

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK,
NORRTÄLJE
0176-22 33 02
www.kvisthamraveterinar-
klinik.se

Zumbadans

MOVE CATARINA, RÅDMANSÖ
www.movecatarina.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Vad händer **under ytan**?

Om skogsmaskiner körde in i naturreservat, högg ner alla träd och hade ihjäl djur skulle det bli ett väldigt liv. När samma sak händer i havet, under ytan i skyddade havsområden, hörs inte mycket. Det vill vi ändra på. För skydd ska vara skydd på riktigt!

Varje dag, året om, pågår storskaligt fiske i svenska vatten. Bottentrålar förstör havsbotten, oönskad fisk slängs tillbaka och den biologiska mångfalden urholkas. Och allt det här sker till och med i skyddade områden med hotade arter och livsmiljöer. Det är sjukt.

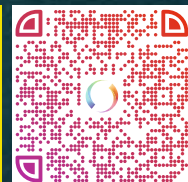
Men utvecklingen går att vända om vi hjälps åt.

Redan nu finns exempel på skonsamt fiske. Naturskyddsföreningen jobbar för att gynna det fisket, och för att stärka skyddet i marina skyddsområden. Vi behöver din hjälp.

Tillsammans kan vi få ansvariga politiker att gå från ord till handling och skapa den förändring som krävs. För ett levande hav – även under ytan.

STÖD VÅRT ARBETE FÖR ETT LEVANDE HAV!

Swisha en gåva till 901 3038

Läs mer på www.underytan.nu

Naturskyddsföreningen

**UNDER
YTAN**

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från tvätta båten, bärga bilen till spränga berg och borra brunn.«

Adas Välkommen in på fika!
 kafé & bageri

Här bakas och tillagas allt från grunden, med råvaror från lokala leverantörer när det finns!

För information och öppettider:
 0173 129 99 el. www.adaskafe.se

Norra Tullportsgatan 6 Östhammar Instagram: adaskafebageri

BYGG&MÅLERI

FALK
 ENTREPRENAD AB

0173 - 500 25 070 - 640 68 78
www.falkentreprenad.com

**VI PRESSAR INTE BARA
 SLANG, VI KAN
 HYDRAULIK OCKSÅ!**

Butiksförsäljning. Gammelbygatan 18 i Östhammar.
parkerstore.com/se industrihydraulik.se

Parker Store **INDUSTRI
 HYDRAULIK AB**

Eds Trädgård

Handelsträdgård i Östhammar

En kilometer norr om Östhammarsrondell

Fruktträd - Bärbuskar - Rosor - Perenner
 Klätterväxter - Buskar - Träd - Tillbehör

Nordsjö Idé&Design

Roslagens Golv

Energivögen 1, Östhammar
 Tel: 0173-212 35
www.nordsjoideedesign.se

**PATRIK
 ANDERSSON**

Bygg & Inredning

073-023 57 64

STRÖMBERGS

RÖDFÄRGSMAJNING

Även annan tak- och fasadmålning utomhus

070-592 15 31

Byggvaror av rätta virket

Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården

BOLIST
 BERGSHAMRA

0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

Service och försäljning

MERCURY HR BOAT
 SUZUKI KIMPLE
BERGSHAMRA VARV

www.bergshamraravrv.se

Froms Bygg

ANDERS: **070-770 03 08**
fromsbygg@gmail.com

4WORK

YRKESKLÄDER

JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA

www.4work.se

GRÄSKÖ/BÅTVARV

Service och försäljning

MERCURY

070-853 63 13, 0176-45 255 • info@graskobatvarv.se

**GRÄSKÖ
 ARKIPELAG
 SERVICE**

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN

0708 - 455 863

IRISRO

TRÄDGÅRDSBÅT

Professionell skötsel
 Rådgivning Växtval

irisro.se

Ansvarig 076 70 18 494
 trädgårdsmästare Jessika

VILL DU LIGGA HÄR?

Kontakta Josefin Ekberg
 på 0709-701 901 eller
josefin@magasinskargard.se

magasinSKÄRGÅRD.

Kom och besök
Kulans bod &
galleri på
Bromskärsvägen
Blidö

Tel 070 517 12 53
www.kulan.org

**Kvisthamra
Veterinärklinik**
0176-22 33 02
Telefontid 8.30-11
Öppet mån-fre 8.30-17

Gilla oss på

Bergsgatan 26, Norrtälje
www.kvisthamraveterinarklinik.se

PLÅTTUNNOR

Med lock 208 liter
Hela och rena
Används till vatten/
eldningstunna
400 kr/st

076-392 07 24

GRÄDDÖ BLOMLÅDOR

Egen tillverkning
Alltid impregnerat
Måttbeställning

Ring för offert 0700-534 867

Yxlan

**NICLAS GUSTAVSSON
BYGG & SNICKERI AB**

076-881 61 77 • niclas@ngbygg.se

NJ-Mark

Bergsprängning
Entreprenad-
borrning för
värme, brunnar
& bryggor

070-602 32 42

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från fälla träd, byta däck till sjötransporter och ullstrumpor.«

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.
Reguljär direktbåt Sandhamn – Stavnäs
Båttaxi ≥ 190 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB
"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

ALLT FÖR BÅTEN

www.graddomarina.se

**SÄLLSTRÖMS
Snickeri & Bygg AB**

0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Totte Grönwall Snickeri
0709 408 238

Väddö Ved

"värmer bra"
All sorts ved!

070-340 32 29

KÖKSODEN.SE

Öppet ons-fre 11-17 lör-sön 11-15

Välkomna!
0176-126 63
Norrtäljevägen 470

**ÅKERLUNDS GRUND &
BETONGFÖRÄDLING AB**
070-795 48 51

Vår bästa vän är traktorn

Färsna Gärd Norrtälje
veterantraktorklubben.nu

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!

Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse

**ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB**
Box 15, 130 25 INGARSÖ
0733-522004 trabatar.net

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från bygga brygga, fixa avlopp till målning och ny bil.«

www.lagaskorsten.se
08-10 22 00

SKÄRGÅRDSGRUS
M/F Solskär
LEVERERAR GRUS/BADSAND
UTLÄGGES
070-571 95 80
www.skargardsgrus.se

Transporterar allt från grus till hus.
Även entreprenadmaskinsarbeten.
08-570 331 95, 070-831 41 10

storakalholmen.se svartsonorra.se

Kust- och skärgårdsseglingar

www.constantia.se

Jonas Gärdesgård

Gärdesgård av senvuxen gran, färska vidjor, stören är brända för lång livslängd. 500 kr/m.

0761-41 57 81, 0769-41 96 63
jonas-gardesgardar.se

NORDANVIND
leveranser i Stockholms skärgård och Mälaren
sand · grus · jord
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Specialister på bryggor

REUTERSKIÖLD
snickeri. **076-850 12 55**
www.reuterskioldsnickeri.se

M/S Containa: 070-750 90 90
Brunnsborming
Kran upp till 20 m

SKÅN SJÖ Containrar & Sorsäckar
FRAKT www.skansjofrakt.se

Transporter året runt

08-571 501 00 www.battaxi.se

Hyra i skärgården?
Se vårt stora utbud

www.skargardsstugor.se 08-570 231 31

Senvuxet virke, brända störor, bundet med färska granvidjor

Insjöns Entreprenad AB
072-560 69 73 gärdesgård.se

Sopa taket fritt från barr, löv och bullig mossa!

Upp till 6 meter lång.
Utan att ramla från taket.
TAKSOPEN.SE

GRUNDET

Vandrarhem, konferens och servering på Rögrund
08-571 56 110 www.grundet.se

THE REEF
swim camp
thereefswimcamp.com

W

S

Var finns byggnaden?

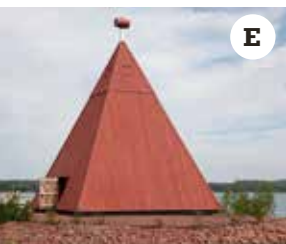

Magasin Skärgårds spridningsområde är stort och börjar vid Hällnäs i norr och sträcker sig till Oxelösund i söder och Åland i öster. Här finns flera mer eller mindre intressanta byggnader som har hamnat i mitt bildarkiv efter våra resor. Det är ju inne att återvinna, så varför inte låta er läsare ta del av lite återanvända bilder och försöka lista ut var jag tog dem. Para ihop bilder av byggnad eller hus med rätt ort. Vi drar några vinnare som får roséguldpläterade örhängingar Starfish från Cladia Jewelry. Lycka till! / ROINE KARLSSON

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller posta till Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Skriv namn, adress, ålder, yrke och gärna intressen, så vi får lära känna er lite mer. Och berätta gärna var du hittade ditt magasin. Tack på förhand!

1) Trosa 2) Arholma 3) Landsort 4) Mariehamn 5) Norrtälje 5) Östhammar 7) Stockholm 8) Vaxholm 9) Herräng 10) Nynäshamn 11) Sandhamn 12) Gustavsberg 13) Fågelsundet

FOTO: ROINE KARLSSON

Vi gratulerar vinternumrets vinnare i tävlingen »Hitta till kyrkan eller kapellet«.

GRATTIS till **Karro Appelkvist-Thörn**, 37 år som hittade vinternumret på Koordinaten i Oxelösund, **Laila Liljedahl**, pensionär i Östernäs utanför Norrtälje samt **Ole Holmberg** från Nacka som bland annat kör veteranfartyget T121 Spica och hittade sitt magasin vid Linaås brygga på Ljusterö. Ni har svarat alla rätt på vinternumrets bildgata. Vi skickar varsin marin nyckelring till er och vårunumret.

Rätt svar var: A-10 Arholma, B-9 Blidö, C-8 Djurö, D-6 Vaxholm, E-5 Singö, F-1 Landsort, G-3 Nynäshamn, H-2 Möja, I-4 Rådmansö, J-11 Öregrund, K-7 Forsmark

GÖR DIG REDO FÖR SOMMAREN

Hos oss hittar du allt som rör däck och fälg. Du får hjälp att hitta rätt däck anpassat efter din körstil och behov. Vi har allt du behöver för en bekväm och säker bilkörning.

För att minimera smittspridning av Covid19 har vi vidtagit åtgärder för att ge dig som kund en trygg och säker vistelse.

Välkommen in till oss!

Nokian Hakka Green 3 är utvecklad för varierande nordiska väder som erbjuder en grönare körning med lägre bränsleförbrukning och känns säker och balanserad, erbjuder många trevliga körkilometer.

NYHET

NOKIAN
HAKKA GREEN 3

Din Vianor-partner i Norrtälje
Stockholmsvägen 41, tel: 0176-103 71

GUMMI CENTRALEN
i Norrtälje AB Sedan 30 -talet

LÄS OM: öar / natur / båtar / stigar / äventyr / event / kultur / tävlingar / varv
kuriosa / traditioner / utflykter / djur / sport / upplevelser / båtturex / musik

Med hjärtat i skärgården

»Sinne, smak och sevärdheter«

Ett fåtal böcker kvar!

Vi har plockat russin ur Magasin Skärgårds många utgåvor som kommit ut sedan starten 2005 och gett ut vår första bok. Fullmatad med 43 utvalda reportage, som kommit ut sedan starten för 15 år sedan. Med spännande, häftiga och kuriosa knäck från hela Stockholms skärgård med omnejd, och även Ålands övärld. Vi har bott i trädkoja, tältat på havets isgolv, tävlat i triathlon, seglat med ostindienfararen Götheborg, lagat mat av alger och festat flott på Runmarös egen Nobelfest. Det och mycket mer kan du läsa om i boken. Den trycktes 2019 och det finns endast ett fåtal kvar nu.

Pris: 250 kr plus porto. Boken är rikt illustrerad med fotografier.

Hård pärm. 193 sidor. Begränsad upplaga. **Beställ på info@magasinskargard.se**

magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/sevärdheter